

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області річного плану діяльності на 2018 рік у III кварталі

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

- [1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад
- [1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД
- [1.3.] Децентралізація системи БПД
- [1.4.] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій

Розділ II. Результативні показники діяльності

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

Проведення правопросвітницьких заходів для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення правових питань; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України

Херсонщина стала однією з трьох регіонів, обраних для пілотування проекту «Шкільна медіація та діалог: стратегії для молодого покоління миротворців в Україні», і **13 липня** у нашому місті пройшов круглий стіл, організований ГО «Офіс Регіонального розвитку» у партнерстві з ChildFund Deutschland.

Обговорити проблеми шкільних конфліктів зібрались педагоги, шкільні психологи, соціальні працівники, громадські активісти та правники. Словом, всі, хто зацікавлений у суспільному примиренні і порозумінні через адвокацію кращих практик шкільної медіації та формування високої правової культури у молоді.

Систему БПД представляли директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва** та інтегратор Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Володимир Куценко**.

Презентував проект «Шкільна медіація та діалог: стратегії для молодого покоління миротворців в Україні» координатор проекту та правозахисних програм **Анатолій Пазичук** (ГО «Офіс Регіонального розвитку»).

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2036-u-khersoni-hovoryly-pro-shkilnu-mediatzuiu>

Як відомо, найбільш проблемними сферами судової реформи є прозорість, корупція, фінансування і контроль. Саме до цих важливих для суспільства питань була привернута увага журналістів і громадськості під час прес-сніданку із судьями, який відбувся **13 липня** в кофейні «Коко».

У заході взяли участь представники Херсонського міського суду, адміністративного та господарського судів Херсонської області, Державної судової адміністрації, представники ЗМІ, громадськість. Систему БПД представляла директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**.

фото з сайту «Політична Херсонщина»

Варто сказати, що це вже друга зустріч працівників суду з журналістами і активістами, мета якої підвищити обізнаність громадськості щодо судової реформи на місцевому та національному рівнях.

Головна увага була приділена наступним аспектам судової реформи:

I. Поліпшення прозорості судової системи: електронний суд, Е-декларації, перевірка стилю життя як інструмент контролю доброчесності.

II. Подолання корупційних ризиків в системі судочинства: недоторканість, переатестація та призначення нових суддів.

III. Фінансове забезпечення суду: рівень заробітної плати та штрафні санкції.

IV. Інструменти контролю над суддями: органи влади та громадський контроль.

Довідка. Захід проводився відповідно до Програми Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Нове Правосуддя» за підтримки Ради Суддів і Державної судової адміністрації.

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2040-khersonski-suddi-vidkryti-dlia-spilkuvannia>

18 липня в рамках інформаційно-просвітницької кампанії щодо поінформованості громадян про хід судової реформи відбувся третій прес-сніданок журналістів та громадськості із суддями.

Модератор **Галина Бахматова** ознайомила присутніх з основними аспектами судової реформи та окреслила основні питання для обговорення: прозорість-корупція-фінансування-контроль.

В обговоренні активну участь взяла й директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**.

Вона розповіла про державну систему безоплатної правової допомоги, яку структуру вона має в м.Херсоні та області, про види правової допомоги, хто має право на отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

Також вона розказала про порядок призначення Регіональним центром захисника за рахунок держави у кримінальному процесі, зокрема, всім затриманим особам, а також на підставі постанови слідчого/прокурора чи ухвали слідчого судді/суду у визначених законом випадках. Учасники дізнались, як місцеві центри з надання БВПД призначають визначеним ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» клієнтам адвоката чи представника з числа працівників місцевих центрів у цивільному та адміністративному процесі, а також потерпілим та свідкам у кримінальному процесі.

Звертаючись до суддів, **Марина Ігорівна** зазначила: *«Бувають випадки, коли суди призначають адвоката, виходячи за свої повноваження. Якщо надання безоплатної вторинної правової допомоги стосується цивільних або адміністративних справ, а також потерпілим та свідкам у кримінальному провадженні, людина має особисто звернутися до місцевого центру та надати документи, які підтверджують віднесення її до категорії суб'єктів права на БВПД, після чого цієї особі наказом директора місцевого центру призначається адвокат чи працівник цього ж центру.*

Суд може призначити адвоката тільки у кримінальному процесі через Регіональний центр», - пояснила його керівник.

Що стосується реформ в судової системі, то **Марина Єлисеєва** підтримала необхідність їх проведення, у т.ч. створення електронного суду, що спростить громадянам подачу документів до суду, тривале перебування в черзі та пришвидшить розгляд багатьох справ без участі сторін. Але при цьому керівник Регіонального центру зазначила, що інколи суди зловживають електронними повідомленнями учасникам кримінального процесу. Наприклад, засідання призначається в стислі строки, і адвокат отримує повідомлення про це за дві години до засідання смс-повідомленням чи телефонним дзвінком, а коли захисник повідомляє про неможливість прибути в судове засідання через зайнятість в цей час, суди вдаються до зловживань, постановляючи ухвали про призначення захисника за рахунок держави на окрему процесуальну дію, чим порушуються права людини на вільний вибір захисника та професійні права адвокатів. Більш того, це тягне за собою додаткове навантаження на Державний бюджет України.

В ході обговорення журналісти та представники громадськості мали змогу висловити свою думку щодо стану та ходу судової реформи та поставити свої запитання.

*Нагадуємо, захід проводиться ВГО «Комітет виборців України» в рамках Програми Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Нове Правосуддя» за підтримки Ради суддів і Державної судової адміністрації.

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2049-maryna-yelysieieva-vziala-uchast-v-obhovorenni-sudovoi-reformy>

20 липня в кав'ярні «Коко» відбувся останній, четвертий, прес-сніданок журналістів та активістів громади з суддями задля підвищення обізнаності громадськості щодо стану та ходу судової реформи на місцевому та національному рівнях.

На заході були присутні журналісти, блогери, громадські активісти та представники судів, які розповіли, як впроваджується судова реформа в нашій області. Систему БПД представляла директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**.

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2050-ostannii-pres-snidanok-iz-suddiamy-sudova-reforma-v-dii>

Питанням протидії шахрайству була присвячена **20 липня** зустріч працівників Управління патрульної поліції в Херсонській області та активістів ГО «Громада UA», в якій взяла участь й фахівець Регіонального центру з надання БВПД **Олена Іпатенко**.

Останнім часом почастишали випадки телефонного та інтернет-шахрайства. Такі неприємні ситуації трапляються і з мешканцями нашого міста. Звертаючись до присутніх, начальник Управління патрульної поліції **Костянтин Дронгаль** зазначив, що метою зустрічі є попередження шахрайства, адже жертвами шахраїв щодня стають від 10 до 15 херсонців.

Інспектор Управління патрульної поліції **Олена Вахтель** пояснила, що заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою є шахрайством (ст. 190 Кримінального кодексу України).

Крім того, вона проаналізувала найпоширеніші схеми обману, жертвами яких стають люди похилого віку.

По завершенні зустрічі **Олена Іпатенко** поспілкувалась з головою громадської організації «Громада UA» **Наталією Шатіловою-Погасій** щодо проведення спільних правопросвітницьких заходів.

А учасникам зустрічі вона пояснила, куди звертатися за безоплатною правовою допомогою, що таке первинна, вторинна правова допомога і хто має право на останню. Не зайвими були й буклети системи БПД, пам'ятки загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!», розроблені Міністерством юстиції України, які вручила фахівець Регіонального центру усім присутнім.

20 липня фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** та **Лариса Аболончикова** розповіли мешканцям Херсона про систему безоплатної правової допомоги (БПД).

Цільовою аудиторією стали люди пенсійного віку, серед яких були ветерани праці, діти війни та члени громадської організації «Захист дітей війни».

Олена Іпатенко пояснила, що первинна правова допомога – а це **консультації, роз'яснення з правових питань** - надається **всім без виключення особам**, а вторинна, тобто **оформлення процесуальних документів, захист та представництво в суді** – тільки відповідним категоріям громадян та **особам, чий дохід не перевищує двох прожиткових мінімумів**. Для працездатних осіб – це **3682 грн.**, а для осіб, які втратили працездатність – **2870 грн.**

Працівники системи БПД звернули увагу, що люди похилого віку в більшості своїй підпадають під ці вимоги і мають право на вторинну правову допомогу, тож можуть розраховувати на допомогу адвоката за рахунок держави.

Як виявилось, вказана група пенсіонерів не перший рік судиться з державою, що їм як дітям війни перестали перераховувати надбавки до пенсії.

Олена Іпатенко роз'яснила положення Закону України «Про соціальний захист дітей війни» та норми соціального законодавства України. Але заради справедливості варто

відзначити, що коштів на дітей війни в бюджеті не знайшлося ні у 2004 році, коли приймався цей закон, ні у 2006-му, коли набрав чинності, ні пізніше... Незважаючи на те, що Закон України «Про соціальний захист дітей війни», як і раніше, діє - реалії прямо протилежні...

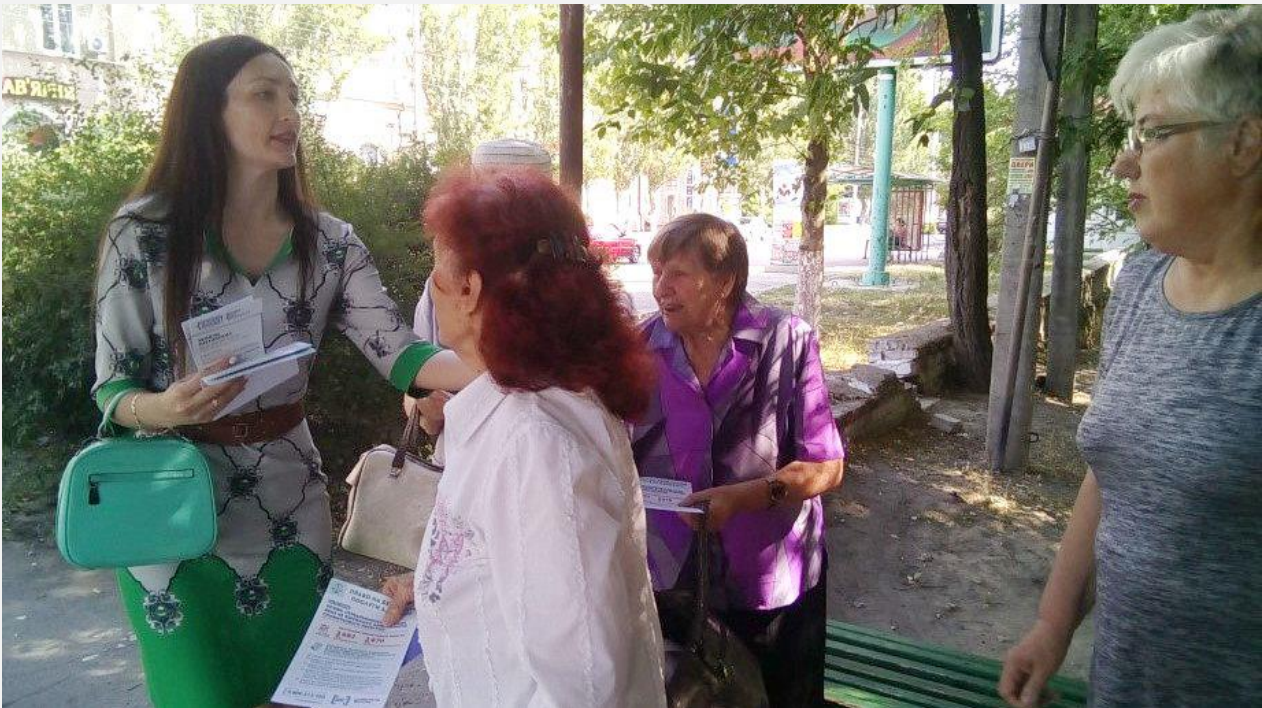
Крім обговорення цих болючих питань, **Олена Іпатенко** проконсультувала мешканця Херсона стосовно нарахування субсидії за новими правилами.

Слід сказати, що деякі з наших співрозмовників не тільки знають про систему БПД, але й були нашими

клієнтами.

Так, **Інна Олексіївна Робізонт**, яка зверталась за правовою допомогою до Херсонського місцевого центру з надання БВПД минулого року, до сих пір пам'ятає і дуже вдячна **Феліксу Давлетовичу Шмиголю**.

«Це дуже грамотний юрист, ввічлива та шляхетна людина. Давав точні та зрозумілі поради. Словом, це людина з великої літери», - так охарактеризувала нашого колегу **Інна Олексіївна**.

По завершенні зустрічі працівники Регіонального центру розказали про загальнонаціональний проект Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» та вручили співрозмовникам пам'ятки проекту, буклети системи БПД та листівки, розроблені Координаційним центром з надання правової допомоги.

#протиДій торгівлі людьми

30 липня у Херсоні, як і в усіх обласних центрах України, пройшла соціально-інформаційна акція «#протиДій торгівлі людьми», в якій взяли участь й фахівці Регіонального та Херсонського місцевих центрів з надання БВПД.

Організатори заходу – ГО ХОЦ «Успішна жінка», БФ «Мистецтво життя», Херсонська юстиція, Національна та патрульна поліція – влаштували у центрі міста інсталяцію «Лабіринт можливостей». Учасникам інтерактивної гри пропонувалось знайти виходи з найбільш типових проблемних ситуацій, з якими стикаються українці за кордоном.

Учасникам гри треба було вибрати правильну відповідь, від чого, власне, й залежало проходження лабіринту. У разі неправильної відповіді людину консультували фахівці, які роз'яснювали, до яких наслідків це може призвести та як слід вчинити, щоб не стати жертвою сучасного рабства.

Під час Всеукраїнської акції працівники Регіонального центру – **Марина Єлисеєва, Максим Магда, Лариса Аболончикова** та інтегратор Херсонського місцевого центру **Володимир Куценко** – розповідали про те, як діяти, якщо вас затримали правоохоронні органи на території іноземної держави або ви стали

жертвою злочину; пояснювали, як функціонує система безоплатної правової допомоги на Херсонщині та знайомили з основними напрямками Всеукраїнського проекту Мін'юсту «Я МАЮ ПРАВО!».

Крім того, інтегратор Херсонського місцевого центру **Володимир Куценко** дав інтерв'ю журналістам каналу «ЯТБ»:

Слід сказати, що всі учасники акції отримали консультації експертів щодо безпечного працевлаштування, а також буклети системи БПД, проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та листівки з корисною інформацією для тих, хто перебуває за кордоном або збирається туди в пошуках кращої долі, розроблені Координаційним центром з надання правової допомоги.

Акція відбувалась за підтримки Міністерства соціальної політики України та Міжнародної організації міграції і Координатора проектів ОБСЄ в Україні.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва** вважає, що правоохоронні органи будуть працювати на розкриття злочинів, якщо їх буде контролювати суспільство. Про це вона **31 липня** заявила в програмі «Тема дня» на телеканалі «Скіфія». Херсон».

31 липня в Херсоні невідомий облив кислотою керуючу справами виконкому Херсонської міської ради, відому громадську діячку **Катерину Гандзюк**, яка критикувала роботу правоохоронних органів області, а минулого року звинуватила в корупції начальника Управління захисту економіки Нацполіції в Херсонській області **Артема Антощука**, про що не раз повідомляли ЗМІ.

Крім того, **Катерина Гандзюк** протистояла проросійським політичним організаціям на Херсонщині, говорила про зловживання міської влади, була координатором руху «Чесно» у Херсонській області, громадською активісткою у сфері доступу до прозорості використання державних коштів.

Спочатку правоохоронці кваліфікували напад на **Катерину Гандзюк** як хуліганство, потім перекваліфікували на тяжкі тілесні ушкодження, а ще пізніше – на замах на вбивство.

Марина Єлисеєва прокоментувала подію, яка дуже швидко набула розголосу.

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2054-maryna-yelysieieva-prokomentuvala-rezonansnu-spravu>

80 орендодавців з села Одрадокам'янка, що на Бериславщині, не маючи змоги поспілкуватись з орендарем – власником ПАТ «Кам'янське» - зібралися біля приватного підприємства, вимагаючи підвищення орендної плати. До людей вийшов представник орендаря – директор приватного підприємства та юрист, але порозуміння так і не знайшли.

Знімальна група телеканалу «Скіфія». Херсон» відреагувала на проблемну ситуацію, запросивши надати коментар незалежного юриста, яким стала начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко**.

Фахівець системи БПД пояснила, що договір, який був підписаний у 2006 році, пройшов державну реєстрацію, тобто формально відповідає всім вимогам закону. І там прописано, що орендна плата на землю складає 100 грн. за гектар.

Однак договором передбачено підвищення орендної плати в разі підвищення податку на землю, тарифів, цін та ін. за згодою сторін.

За словами **Олени Іпатенко**, якщо орендар не хоче підвищувати орендну плату, необхідно звернутися до нього з проектом додаткової угоди, який надіслати рекомендованим листом з повідомленням та складанням опису.

«У подальшому, якщо орендар не пристане на додаткову угоду або взагалі залишить її без розгляду, це буде підставою звернутися до суду», - зауважила юрист.

Варто сказати, що середня орендна плата в деяких областях України становить **1950 грн.**, в інших – трохи більше **1000 грн.** У сусідньому селі, наприклад, - орендна плата становить 1480 грн. з урахуванням податків. Тож вимоги орендодавців з Одрадокам'янки цілком зрозумілі.

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2051-pravova-dopomoha-orendariam>

7 серпня на базі Дніпровського та Суворовського районних відділів філії державної установи «Центр пробації» в Херсонській області фахівець Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** провела консультування з правових питань для засуджених до покарання у вигляді позбавлення волі з випробуванням.

Як зазначила **Олена Іпатенко**, далеко не всі українці знають, що можуть звернутися за безоплатною правовою допомогою до юриста. І особи, які перебувають в конфлікті з законом, - не виключення. Забезпечуючи рівний доступ до правосуддя, ми проводимо консультування, роз'яснення, адже ця категорія потребує постійної уваги. Намагаємось донести корисну для них інформацію, знайомимо із законодавчими змінами, відповідаємо на запитання, які їх турбують, – тобто проводимо правопросвітницьку і навіть виховну роботу.

Фахівець системи БПД пояснила, що безоплатна правова допомога буває двох видів: первинна (консультування, роз'яснення з правових питань) і вторинна (складання процесуальних документів, представницькі послуги, захист у суді) та хто має право на останню.

Також вона повідомила про роботу державної установи системи БПД на Херсонщині, та нагадала, що у разі будь-яких правових питань можна телефонувати на єдиний номер гарячої лінії системи БПД: 0-800-213-103 (безкоштовно з мобільних та стаціонарних телефонів) або звертатися безпосередньо до місцевих центрів та бюро правової допомоги.

Серед осіб, які прийшли на реєстрацію до Суворовського районного відділу філії ДУ «Центр пробації» в Херсонській області, була і жінка з немовлям, яка має статус ВПО. **Олена Іпатенко** надала їй змістовні роз'яснення нещодавніх змін у законодавстві стосовно внутрішньо переміщених осіб та відповіла на запитання.

Правник пояснила, що метою просвітницьких заходів є профілактика протиправної поведінки та підвищення юридичної правосвідомості клієнтів служби пробації.

«Конституція України гарантує кожному право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Крім того, вся інформація про стан навколишнього середовища є публічною», - нагадала слухачам програми «Про це говорять» начальник відділу Регіонального центру з

надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко**.

Нестерпний запах, що накрив обласний центр **5-6 серпня**, спричинив жваве обговорення у ЗМІ, соцмережах, вдома і на роботі, бо через спеку сморід був настільки незносним, що люди стали звертатися зі скаргами до екологічних і санітарних служб, телефонувати на "гарячі" лінії.

Не пройшло і трьох днів, як джерело сморіду знайшли – на полі під селищем Зеленівка, що в 10 км від Херсона, - гори курячого посліду упереміш з дохлими курами.

Відреагувати і, принаймні, прокоментувати ситуацію мали б відразу представники міської влади, Держекоінспекції, Гірпромнагляду, однак, за словами ведучої програми **Оксани Корінної**, спікери з різних причин відмовились. Навіть в Обласному управлінні охорони здоров'я не захотіли відповісти, чи загрожує сморід здоров'ю херсонців, бо в соцмережах люди скаржились на головний біль, слабкість, нудоту.

Прокоментувати ситуацію і відповісти на запитання ведучої зголосилась лише фахівець системи БПД **Олена Іпатенко**.

Як запобігти порушенням у сфері екології? Чи можуть херсонці судитися? Чи є сенс подавати колективну заяву до суду? Чи були такі прецеденти, коли громада направляла до суду колективний позов і чим він завершився?

Відповіді на ці та інші запитання – в програмі «Про це говорять» на радіо «Таврія».

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2058-komentar-iurysta-iak-zapobihyty-porushenniam-u-sferi-ekolohii>

Заступник начальника відділу фінансів Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Середенко** та інтегратор Голопристанського місцевого центру з надання БВПД **Олена Мороз** разом з партнерами – представниками громадських організацій «Успішна жінка», «Ініціатива на захист прав людей з інвалідністю», БО «Фонд громади м.

Гола Пристань» - **18 серпня** взяли участь у квест-грі «Ціна свободи».

Торгівля людьми розвивається найбільш стрімкими темпами у світі і дає мільйонні прибутки, поступово витісняючи торгівлю зброєю та наркотиками.

За неофіційними даними, майже 4 млн. українців працюють за кордоном нелегально, що негативно впливає на їх правовий захист і стає причиною потрапляння у сферу інтересів торговців людьми: чоловіків можуть використовувати для примусової праці, жінок – для сексуальної експлуатації, дітей – для жебракування, поширення наркотиків тощо.

Протидіяти цьому явищу можна лише за умов ефективної взаємодії всіх зацікавлених сторін – державних установ, неурядових організацій, органів соцзахисту, міграційних служб та використовуючи різні форми правопросвітництва, у тому числі і квест-ігри.

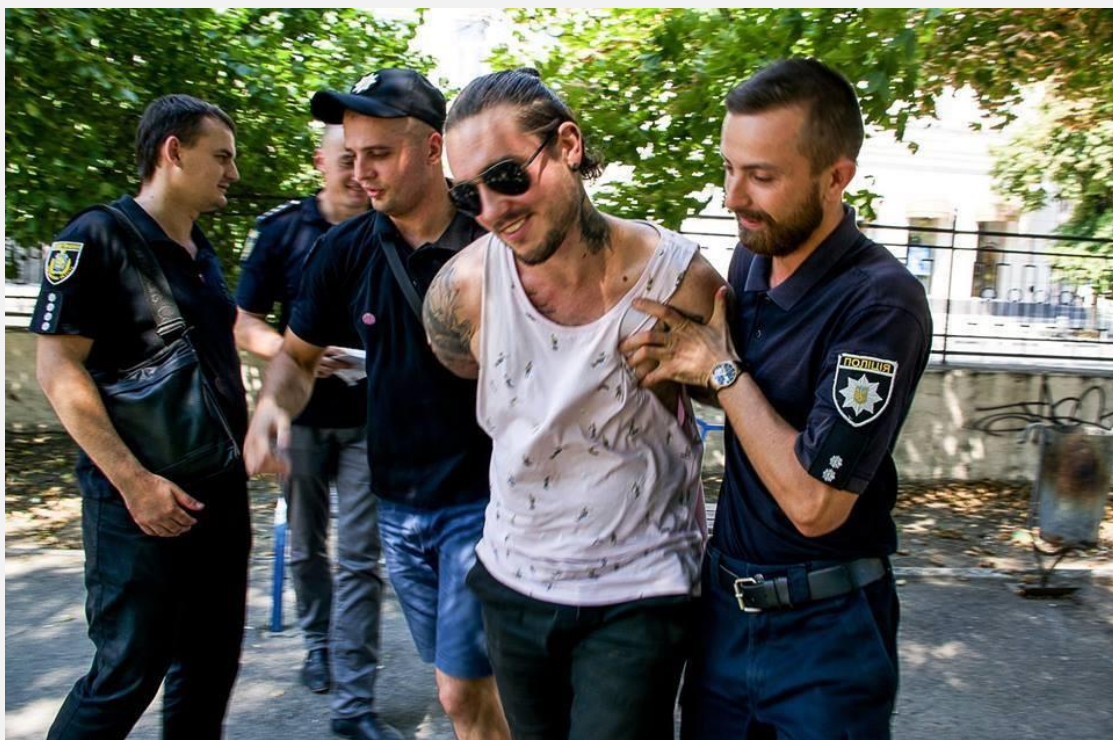

Херсон став третім містом після Івано-Франківська та Одеси, де пройшов такий квест. На першій локації учасники прослухали історії своїх героїв та отримали завдання і підказки, як їх врятувати.

Упродовж чотирьох годин 50 учасників, розділившись на 12 команд, мандрували містом - виконували завдання, долаючи перешкоди та находячи правильні рішення.

Але головне, заради чого відбувалось таке не звичне для нашого міста дійство – це досвід, який набули херсонці під час гри.

Завдяки трьом сценаріям, учасники дізнались про можливі небезпеки при працевлаштуванні за кордоном, як захистити себе та не потрапити у сексуальне чи трудове рабство або не стати жертвою торгівлі органами.

За словами учасників, гра була і цікавою і складною водночас, але головне – не залишатись байдужими до чужої біди.

Підготували і провели квест-гру «Ціна свободи» представники Міжнародної організації IREX.

4 вересня в Херсонській академії неперервної освіти менеджер з якості Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Максим Магда в рамках курсів підвищення кваліфікації провів заняття з практичними

психологами та соціальними працівниками закладів освіти області на тему протидії шкільному булінгу.

Максим Магда нагадав присутнім, що шкільний булінг – це загальний термін, яким означають образи та цькування, що виникають у навчальному закладі, може проявлятися у різних формах – від психологічного тиску до фізичного насильства.

«За дослідженнями ЮНІСЕФ, з фактами шкільного булінгу в Україні стикаються 67% дітей у віці від 11 до 17 років, - зауважив правник, - у той же час комплексний дієвий законодавчий механізм, спрямований на протидію цьому явищу, в нашій державі, на жаль, поки відсутній».

Учасники заходу обговорили цілий ряд важливих питань, зокрема, які бувають види булінгу, хто входить до «зони ризику», як виявити, що дитина страждає від цього явища і як їй допомогти. Особливу увагу звернули на різні види відповідальності за певні форми булінгу як щодо кривдників, так і їхніх батьків.

Окремим блоком **Максим Магда** розповів про систему безоплатної правової допомоги – які види правової допомоги існують, хто має на неї право і куди слід звертатися для її отримання.

Було приємно дізнатися, що велика кількість присутніх не лише обізнана про функціонування нашої мережі, а й неодноразово співпрацювала з працівниками місцевих центрів і бюро, у тому числі для надання допомоги учням шкіл та інших освітніх закладів.

25 вересня студенти історико-юридичного факультету Херсонського державного університету та учні Херсонського академічного ліцею ім. О.В. Мішукова при ХДУ обговорили проблемні теми у сучасному праві, подискутували та обмінялись думками під час правових дебатів-

2018. Оцінювало знання майбутніх юристів журі, у складі якого була й директорка Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**.

Захід відкрила викладач громадянської освіти, правознавства та історії України Херсонського академічного ліцею імені О. В. Мішукова **Світлана Стельмах**, яка увійшла до топ-десятки кращих вчителів України щорічної національної премії для вчителів - агентів освітянських змін Global Teacher Prize Ukraine.

Представники трьох команд - «Сова», «Слуги народу» та «Орден Феміди» - почергово були доповідачами, опонентами та рецензентами з таких цікавих та проблемних тем у сучасному праві, як:

- Конституційна скарга: інструмент чи бутафорія;
- Проблема захисту авторського права в мережі Інтернет;
- Корінні народи: проблеми реалізації права на самовизначення та самоідентичність.

*«Доповідач, - пояснює **Марина Єлисеєва**, - повинен висвітлити розв'язання поставленої проблеми, спираючись на наукові та правові джерела, аналізуючи наявні в правовій науці позиції з порушеного питання, та пропонуючи й аргументуючи власне бачення його вирішення. Опонент - висловлює критичні зауваження до доповіді, вказує її позитивні та негативні риси або допущені помилки. Крім того, опонент має право у разі незгоди із розв'язанням проблеми, запропонованим доповідачем, викласти власне бачення цього питання. Рецензент оцінює виступи доповідача та опонента, підсумовуючи викладені ними аргументи».*

За словами **Марини Ігорівни**, оцінюючи виступи команд, журі враховувало, що, наприклад, доповідач має продемонструвати логічність, чіткість, послідовність викладеного матеріалу, оригінальність висунутих ідей; опонент - якість проведеного критичного аналізу, об'єктивність у висвітленні позитивних і негативних сторін тощо; а рецензент - вміння узагальнювати висловлені попередніми промовцями позиції.

Отже, I місце із загальним результатом 26 балів виборола команда «Орден Феміди», на II місці – команда «Слуги народу» - 24 бали.

По завершенні члени журі і, зокрема, декан історико-юридичного факультету ХДУ **Андрій Казанчан** привітали переможців та учасників правового турніру, висловивши побажання молоді успішно навчатися й опанувати правові науки.

28 вересня начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олена Іпатенко провела зустріч зі співробітниками державної установи «Північна виправна колонія №90» Міністерства юстиції України.

В ході зустрічі представниця системи БПД розповіла присутнім про поняття безоплатної правової допомоги, її види, сучасний стан та перспективи розвитку, структуру, повноваження регіонального та місцевих центрів з надання БВПД. Також працівники установи отримали вичерпні відповіді на питання правового характеру, які їх цікавили.

Олена Іпатенко нагадала, що 2018 рік оголошено Роком реалізації загальнонаціонального просвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!», мета якого - підвищити юридичну грамотність українців та сформувати нову правову культуру в суспільстві. Також присутнім було вручено пам'ятки Міністерства юстиції, які стосуються проекту «Я МАЮ ПРАВО!», та буклети системи безоплатної правової допомоги.

Друковані матеріали з контактами регіонального та місцевих центрів розміщено на інформаційних стендах установи.

По завершенню вказаної зустрічі відбулося спілкування з засудженими особами, які відбувають покарання у вказаній установі. Зокрема, **Оленою Іпатенко** було детально

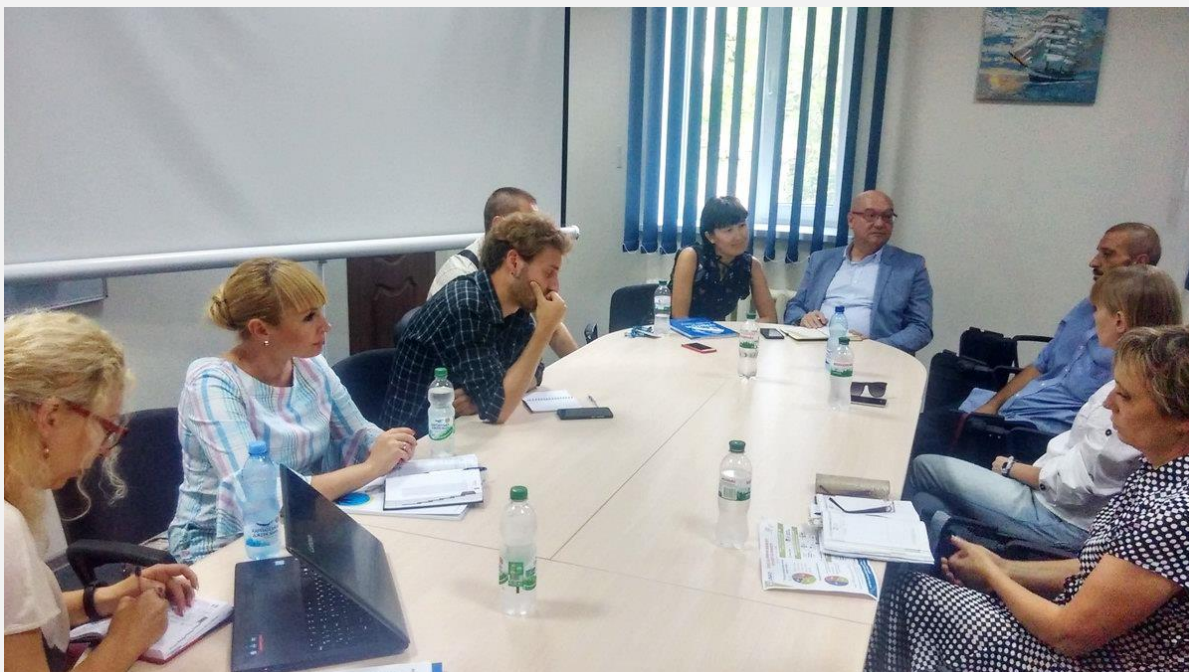

роз'яснено порядок звернення засуджених за безоплатною вторинною правовою допомогою, надано кваліфіковані консультації з питань сімейного, спадкового права, а також касаційного оскарження вироків суду.

Розвиток мережі партнерів та незалежних провайдерів надання БПД, налагодження співпраці із ними та надання методичної допомоги з метою удосконалення надання ними БПД

04 липня у Регіональному центрі з надання БВПД у Херсонській області пройшла зустріч глави місії Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) **Пабло Матеу** з громадськістю.

Захід відбувся за участі наших партнерів – громадської організації «Десяте квітня», яку представляли керівник проекту **Ольга Ткаченко**, адвокат **Анна Найдьонова** та правовий аналітик **Ельвіра Зейтуллаєва**.

Крім ГО «Десяте квітня», на зустрічі були присутні ще три організації, які опікуються проблемами ВПО, а саме: Херсонський обласний центр «Успішна жінка», ГО «[Urban Re-Public](#)», Херсонське регіональне благодійне товариство «Центр суспільних програм».

В ході зустрічі представники громадськості обговорили з **Пабло Матеу** проблемні моменти, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, та шляхи їх вирішення.

Окрему увагу приділили підтримці громадських організацій у питаннях ефективної взаємодії з місцевими органами влади.

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2037-do-rehionalnoho-tsentru-zavitav-hlava-misii-uvkb-oon-v-ukraini-pablo-mateu>

19 липня в Херсоні пройшов круглий стіл на тему: «Процедура по ідентифікації та забезпеченню захисту та допомоги постраждалим від торгівлі людьми, дітям без супроводу, особам з дітьми, які перебувають у кризовій ситуації і особам без громадянства».

Участь у заході взяли експерти Представництва Міжнародної організації з міграції в Україні та Молдові, представники Херсонської облдержадміністрації, соцзахисту, ГТУЮ у Херсонській області, активісти ГО «Херсонський обласний центр «Успішна жінка», ГО «Верітас» (м.Одеса).

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєвата** також не залишилась байдужою до цих важливих питань.

Торгівля людьми, на жаль, продовжує лишатись актуальною проблемою сьогодення. Належна координація зусиль центральних та місцевих органів влади, а також обмін досвідом з іноземними державами є важливим елементом у виявленні, розкритті та попередженні злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми.

Слід сказати, що за оцінками Представництва Міжнародної організації з міграції (МОМ), в Україні, починаючи з 1991 року, жертвами торгівлі людьми стали близько **160 тис. осіб**. У минулому році від такого злочину постраждали **1 тис. 256 українців**.

Про стратегію взаємодії національних систем перенаправлення (НСП) України та Молдови, а також позитивний досвід і виявлення складнощів у ідентифікації та

наданні допомоги в реінтеграції постраждалих від торгівлі людьми, дітей без супроводу, осіб, які перебувають у кризовій ситуації, осіб без громадянства розповіли експерти Місії МОМ в Молдові.

Про актуальні питання попередження торгівлі людьми, стратегію виявлення, ідентифікації повернення громадян Молдови відповідно до змін Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» повідомили представники Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Як функціонує система БПД на Херсонщині розповіла **Марина Єлисеєва**. Вона пояснила, що право на первинну правову допомогу мають усі без винятку громадяни незалежно від соціального статусу і доходів. Але вторинну правову допомогу отримують лише певні категорії громадян відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», і з січня 2018 року до цієї категорії додалися й постраждалі від домашнього та гендерно зумовленого насильства, діти тощо.

Як зазначила керівник Регіонального центру, є три поширених види торгівлі людьми - трудове, сексуальне рабство і примусова вагітність, головна мета яких - одержати дохід.

Жертвами торгівлі людьми найчастіше стають чоловіки працездатного віку або особи з явними ознаками інвалідності, без постійного місця проживання та інші вразливі категорії громадян. У групі ризику – й постраждалі від домашнього насилля.

Обговорення пройшло у форматі двостороннього діалогу, було змістовним і корисним, вкотре привернувши увагу громадськості.

13 серпня Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області відвідав голова громадської організації «Українська Єдність», ветеран АТО **Ігор Кравець**.

Під час робочої зустрічі, яка пройшла в рамках підписаного Меморандуму про співпрацю, **Марина Єлисеєва** та **Ігор Кравець** не тільки обговорили загальні питання співробітництва між державною установою системи БПД і неурядовою організацією, але й підготували офіційний лист до Херсонського обласного військового комісаріату.

Як відомо, Регіональний центр ефективно співпрацює з багатьма громадськими організаціями, у тому числі з тими, хто опікується проблемами учасників АТО.

На обліку в Херсонському обласному військовому комісаріаті перебуває більше 6 тис. учасників АТО, які відповідно до Указу Президента від 17.02.2016 № 53 «Про відзнаку Президента України «За участь в антитерористичній операції» мають право на відзнаку. Однак в Херсонській області за три роки її отримав лише 161 учасник АТО.

Півтора місяці тому Регіональний центр допоміг ГО «Українська єдність» підготувати публічний запит до Адміністрації Президента, Міністерства оборони, СБУ щодо кількості виготовлених відзнак і вже отримали відповіді.

Як зазначено у листі заступника директора Департаменту кадрової політики Міністерства оборони України **Повара В.І.** від 23.07.2018 № 226/3695, станом на 23.07.2018 МО України отримало 94 500 зазначених відзнак та бланків до них, з них 69 870 відзнак з бланками грамот видано Командуванню Сухопутних військ ЗС України для подальшого направлення до відповідних комісаріатів для вручення звільненим військовослужбовцям і передачі сім'ям

військовослужбовців, які загинули або померли від поранень, та військові частини для вручення військовослужбовцям.

Проте, за заявкою Херсонського обласного військового комісаріату, на його адресу направлено лише **161** відзнаку.

Ігор Кравець як голова ГО «Українська Єдність» звернувся до військового комісара **І.Л. Будника** з проханням пояснити ситуацію, чому більш ніж із 6 тис. учасників АТО в Херсонській області отримали нагороду одиниці, адже захищати кордони України сьогодні – завдання не з легких, і наші земляки сумлінно його виконали і продовжують виконувати.

Звичайно, у такий складний час воїни потребують особливої уваги та підтримки як з боку громадян, так і з боку влади. Шкода тільки, що через бюрократичні перепони або ще з невідомих нам причин, близько 6 тис. учасників АТО прикордонної області залишилось без відзнак. Тож чекаємо на відповідь військового комісара, з якою ми вас обов'язково ознайомимо.

Співпраця установ системи БПД області з Херсонським обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді триває не один рік. Але спільних проектів, принаймні у нашого центру, ще не було. **15.08.2018** колектив регіонального центру погодився взяти участь у спільному проекті з протидії домашньому насильству.

Учасники робочої зустрічі – директор **Марина Єлисеєва** та керівники відділів: **Олена Іпатенко, Максим Магда, Лариса Аболончикова** разом з заступником директора Херсонського обласного ЦСССДМ **Богданом Руденком** обговорили деталі майбутнього проекту та механізм його реалізації.

Як повідомив **Богдан Руденко**, на території області працює чотири мобільні бригади – у Херсоні, Новій Каховці, Чаплинці та Генічеську, де можна отримати психологічну підтримку та соціальні послуги.

Також він розказав про кричущі випадки порушень з боку поліції, коли правоохоронці ставали на бік агресора, та навів поодинокі приклади, коли жінка звернулась з проханням оскаржити дії поліції, тому «бажано

побудувати систему взаємодопомоги і здійснювати моніторинг», - запропонував гість.

Марина Єлисеєва, своєю чергою, нагадала, що не так давно в Україні в рамках проекту «Я МАЮ ПРАВО!» стартувала масштабна інформаційна кампанія Міністерства юстиції України під назвою #СтопНасильство.

*«Втім ще з січня цього року, коли був прийнятий Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» цей напрямок роботи став одним із пріоритетних для наших працівників, які провели безліч правопросвітницьких заходів для різної цільової аудиторії. Тому об'єднання зусиль і ресурсів дасть результат», - резюмувала **Марина Ігорівна**.*

Сторони домовились розробити програму навчальних заходів для керівників та особового складу Нацполіції, патрульної поліції і план заходів просвітницького інформування населення щодо прав жінок та дітей, які постраждали від домашнього насилля.

19 вересня 2018 на виконання Меморандуму про наміри щодо співробітництва між Міністерством оборони України та Координаційним центром з надання правової допомоги в інтересах забезпечення захисту прав військовослужбовців проведено зустріч системи БПД Херсонщини з

представниками військових частин Херсонського гарнізону та Херсонського зонального відділу Військової служби правопорядку.

Систему БПД області представили директорка Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва** та начальник відділу організації надання БВПД **Олена Іпатенко**, директор Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Денис Милокостий**, інтегратор цього центру **Володимир Куценко**.

Участь в робочій зустрічі взяли представники Херсонського зонального відділу Військової служби правопорядку: т.в.о. начальника полковник **Лінчук Богдан** та інші офіцери; заступники командирів та юрисконсульти військових частин А1088, А1604, А1736, А1836, головний психолог Херсонського ОМВК **Котляренко С.В.**, спеціаліст Херсонського ОВК **Рой О.Г.**

В ході зустрічі директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Єлисеєва Марина Ігорівна** проінформувала присутніх про систему безоплатної правової допомоги і як саме вона представлена на Херсонщині. Також розповіла про види правової допомоги за рахунок держави, та роз'яснила, що кожен військовослужбовець має право безоплатно отримувати фахову консультацію від юриста з того чи іншого питання, допомогу в складанні заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім процесуальних), - тобто скористатися первинною правовою допомогою.

Окрім цього, директором Херсонського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Денисом Милокостим** було наголошено, що є певні категорії громадян, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу – а саме захист, здійснення представництва інтересів в судах. І до цих осіб відносяться й учасники бойових дій, особи, які отримують статус учасника бойових дій, ветерани війни й інші.

В свою чергу начальник відділу організації надання БВПД **Олена Іпатенко** акцентувала увагу присутніх на тому, що держава гарантовано забезпечує всім затриманим особам протягом двох годин прибуття захисника за рахунок держави. Повідомлення про затримання цілодобово надходять до Регіонального центру, а відповідні чергові призначають адвоката. Повідомлення Регіонального центру про факт затримання особи негайно після фактичного затримання мають

здійснювати правоохоронні органи. Також приймаються повідомлення про затримання від осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, затриманих на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу, осіб, до яких застосовано адміністративне затримання, адміністративний арешт або обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, близьких родичів та членів їх сімей, перелік яких визначено Кримінальним процесуальним кодексом України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, його представниками чи регіональними представництвами.

У ході зустрічі відбулося обговорення питань щодо стану надання пільг, передбачених чинним законодавством для учасників бойових дій, отримання житла та земельних ділянок під індивідуальне будівництво, питання медичного забезпечення та санаторно-курортного лікування, реалізації пільг при оплаті комунальних послуг, вступ до вищих навчальних закладів тощо.

Представникам військових частин були надані інформаційні матеріали з адресами місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги на Херсонщині та контактних номерів телефонів, а також методичні матеріали щодо захисту прав та законних інтересів військовослужбовців Збройних Сил України.

Т.в.о. начальника відділення запобігання виявлення злочинів та інших правопорушень Херсонського зонального відділу Військової служби правопорядку старший лейтенант **Іванна Алексєєва** повідомила, що більше всього порушуються права військовослужбовців у питаннях соціального захисту, а саме вирішення житлової проблеми, виплати грошового забезпечення та неправомірного притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Варто відзначити, що найближчим часом у Херсонському зональному відділі Військової служби правопорядку планується провести ще зустрічі з представниками регіонального та місцевих центрів з надання БВПД та військових частин Херсонського гарнізону з метою складання Меморандумів про співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги, організації та забезпечення роботи дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги у військових частинах.

Забезпечення належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД

9-10 липня начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Світлана Ребриста** згідно з планом моніторингових візитів відвідала Бериславський місцевий центр, в рамках якого провела моніторингові дослідження; робочі зустрічі та нараду з працівниками, надавши методичні рекомендації; поспілкувалась з мешканцями міста, консультуючи та пояснюючи, як вирішити правові питання.

Спільно з директором **Мариною Грушою** та інтегратором **Катериною Кравчук** фахівець з моніторингу зустрілась з представниками місцевої влади, громадських організацій та партнерами.

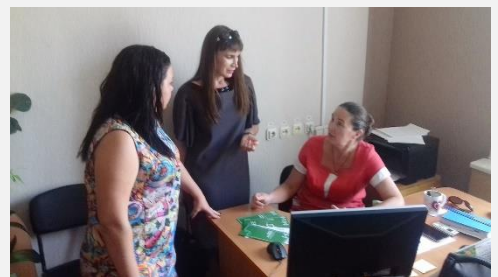
З першим заступником голови Бериславської райдержадміністрації **Іриною Дробиш** говорили про співпрацю та консолідацію зусиль закладів системи БПД, зокрема Бериславського місцевого центру та органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій та громад.

Світлана Ребриста пояснила, що безоплатна правова допомога - це соціальна програма уряду, яка фінансується з Державного бюджету України. Акцентуючи увагу на тому, що доступ до безоплатної вторинної правової допомоги тепер мають діти, рекомендувала посилити цей напрямок роботи. Вона запропонувала об'єднати зусилля та розробити проект для дітей, запровадивши на

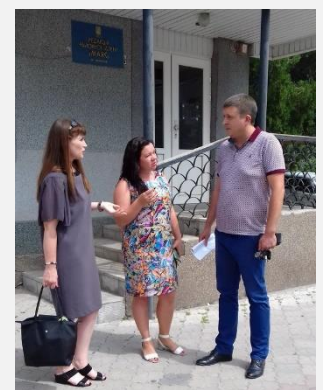
Бериславщині позитивний досвід Каховського та Голопристанського місцевих центрів в частині організації роботи Школи правознавців.

Ірина Дробиш, своєю чергою, підкреслила ефективність проведення спільних заходів, виїзних прийомів громадян, інформація про які регулярно з'являється на веб-сайті Бериславської РДА, де також можна знайти правові консультації, підготовлені працівниками місцевого центру.

Слід сказати, що в приміщенні РДА розміщена інформаційна скринька для органів місцевого самоврядування, в якій оставляють листи та інформаційно-методичні рекомендації. Наші колеги скористалися нагодою і залишили пропозицію щодо розроблення спільної соціальної програми «Школа правознавців для дітей».

Змістовною була й зустріч з працівниками районної газети «Маяк». Завідувач відділу реклами **Оксана Найдьонова** очікує

нові матеріали від фахівців місцевого центру, бо інформація, яку вони подають, є актуальною та цікавою для читачів.

Своєчасною була і зустріч з начальником ізолятора тимчасового тримання №2 Головного управління національної поліції в Херсонській області **Яном Луковим**. Сторони обговорили проблемні питання у забезпеченні реалізації прав затриманих та взятих під варту у наданні безоплатної вторинної правової допомоги.

Про співпрацю Бериславського місцевого центру та ГО «Об'єднання воїнів-учасників антитерористичної операції на Сході України «Тризуб» ми вже писали. Зустрівшись з головою громадської організації **Олександром Ткаченко**, фахівці системи БПД визначили та обговорили проблемні питання учасників АТО, зокрема виділення житла та їх працевлаштування. Як результат, наші колеги отримали

запрошення на збори учасників АТО, про які буде інформація нижче.

Цього ж дня правники відвідали Бериславський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. З директором **Тетяною Дудченко** вивчили правові потреби незахищених верств населення, обмінялися інформаційно-методичним матеріалом.

Під час моніторингу було встановлено, що з

Територіальним центром соціального обслуговування працівники місцевого центру ефективно взаємодіють – беруть участь у проведенні спільних семінарів, навчань для соцпрацівників району. Тож з начальником **Людмилою**

Бібік обговорили правові потреби людей похилого віку та біженців. Наші колеги дізнались про проблеми, пов'язані з отриманням соціальних послуг особами, які не мають статусу громадянина України, але тривалий час проживають на території країни.

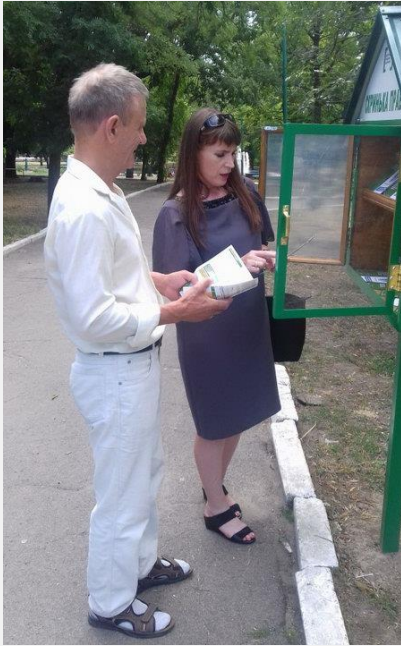

Світлана Ребриста та **Марина Груша** надали роз'яснення з цього питання і рекомендували звернутися до місцевого центру за безоплатною правовою допомогою.

Під час робочої зустрічі з головою ГО «Відродження Берислава» **Світлана Ребриста** та **Марина Груша** вивчали правові потреби жителів міста та району,

надали консультацію двом мешканцям з питань призначення субсидії за новими правилами, які відбулися у травні 2018 року. Тож клієнти залишилися задоволені.

Не оминула уваги фахівця з моніторингу і Скринька права, яка встановлена у центральному парку ім. Т.Г. Шевченка м. Берислав і розроблена в рамках програми Британської ради для молоді у галузі міжкультурного діалогу і соціального розвитку.

Світлана Ребриста провела вибіркове вуличне опитування жителів міста щодо їх обізнаності про систему БПД, місцезнаходження центру та послуги, які там надаються. Також вона роз'яснила мешканцю міста про можливість отримати безоплатну первинну допомогу та які категорії громадян є суб'єктами права на вторинну правову допомогу.

Результатом всіх робочих зустрічей стало вивчення правових потреб різних категорій громадян, розробка спільних проектів, заходів, обмін досвідом, підписання меморандумів про співробітництво та інформування представників місцевої

влади, партнерів та громадських активістів про перенаправлення осіб, які потребують правової допомоги, до Бериславського місцевого центру.

Обмін досвідом

Працівники Бериславського місцевого центру тісно співпрацюють з місцевими центрами інших областей, про що свідчить нещодавній візит **Марини Груші** до Охтирського місцевого центру з надання БВПД, на базі якого проходив міжрегіональний захід з обміну досвідом.

Керівник Бериславського місцевого центру зустрілась з колегами із Роздільнянського, Червоноградського, Первомайського місцевих центрів, обмінялися досвідом щодо організації та проведення правопросвітницьких заходів, налагодження співпраці з представниками органів місцевого самоврядування, влади, ГО, взяла участь у публічному звіті директора Охтирського місцевого центру **Тамари Козир**.

Марина Груша поділилась враженнями: «Робота «в полях» під час фестивалю «Стара фортеця» у м. Тростянецьі спільно з фахівцями Охтирського місцевого центру та Тростянецького бюро, зокрема - інформаційна кампанія у форматі вуличного інформування, мобільні групи консультування, збір та бліц-аналіз правових потреб пересічних громадян дали можливість порівняти рівні правової обізнаності населення різних регіонів, правові потреби мешканців.

Як зазначила **Марина Дмитрівна**, подібні заходи дають можливість не лише ознайомитися з досвідом колег, але й проаналізувати власні напрацювання, дійти до спільного знаменника щодо того чи іншого напрямку роботи місцевих центрів, окреслити доповнення до планів, почерпнути нові ідеї. У зв'язку з чим начальниця відділу моніторингу **Світлана Ребриста** рекомендувала активніше використовувати позитивний досвід колег та поширювати його серед місцевих центрів області. Усе це

дозволяє раціонально і ефективно використовувати людський ресурс та здійснювати якісну підготовку правопросвітницьких заходів та матеріалів.

Крім того, фахівець з моніторингу рекомендувала вивчити інноваційні підходи до здійснення електронної звітності ([гугл-форма](#)) працівників бюро, які використовують працівники Конотопського місцевого центру (Сумська область). Узагальнена інформація надасть змогу Бериславському місцевому центру та підпорядкованих йому бюро більш ефективно здійснювати свою діяльність.

Робоча нарада

Наступного дня у Бериславському місцевому центрі відбулася робоча нарада за участі **Світлани Ребрисної** та фахівців центру - **Марини Груші, Інни Єрмоленко, Катерини Кравчук, Катерини Макаренко**, працівників підпорядкованих бюро правової допомоги.

Основні питання, які стояли на порядку денному, стосувались показників роботи, результатів дослідження телефонного опитування та анкетування клієнтів.

Говорили також про кількість звернень, показники видачі доручень адвокатам та штатним юристам

для представництва осіб у цивільних та адміністративних справах, іміджеву та комунікативну стратегію. Особливу увагу приділили правопросвітницьким заходам, які забезпечать підвищення інформаційної обізнаності громадян про безоплатну правову допомогу.

Також піднімалися фінансові питання, питання трудового розпорядку та комунікації між місцевим центром та бюро з метою покращення роботи.

Слід зазначити, що після робочої наради **Світлана Ребрисна, Марина Груша та Катерина Кравчук** продовжили робочі візити. Із заступником

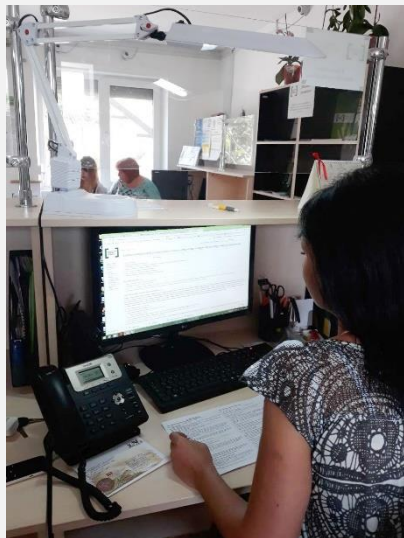
начальника- начальником відділу державних допомог управління соціального захисту населення РДА **Юлією Шпитальною** вивчали правові потреби незахищених верств населення, обмінялися інформаційно-методичним матеріалом, а підготовлений проект Меморандуму про співпрацю залишили начальнику УСЗН РДА на доопрацювання.

З аналогічною метою зустрілися і з працівником центру надання адміністративних послуг при Бериславській РДА **Оксаною Гордійчук**.

Робота відділу правової інформації та консультації

Здійснюючи спостереження за консультуванням клієнтів, **Світлана Ребриста** відзначила якість роботи відділу правової інформації та консультації.

Так, до Бериславського місцевого центру звернулася жителька с. Зміївки, яку цікавили питання захисту прав дітей на належне утримання.

Начальник відділу **Інна Єрмоленко** надала роз'яснення з використанням довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikilegalAid».

Крім того, фахівець прийняла два письмових звернення на безоплатну вторинну правову допомогу щодо складання документу процесуального характеру, а саме:

- заяву про видачу судового наказу (дане звернення зареєстровано в комплексній інформаційно-аналітичній системі (КІАС);
- складання процесуальних документів;
- здійснення представництва інтересів особи в суді щодо розірвання шлюбу (дане звернення зареєстровано в КІАС).

Вивчення правових потреб

Проводячи моніторинг діяльності місцевих центрів, **Світлана Ребриста** завжди звертає увагу на те, як обладнані приміщення, чи зможуть наші клієнти скористатись електронними сервісами Мін'юсту, чи є карта правових потреб відповідно до рекомендацій Регіонального центру, чи будуть наші клієнти в закладах системи БПД відчувати себе комфортно, особливо коли вони приходять з дітьми.

Необхідно відзначити, що на першому поверсі Бериславського місцевого центру є спеціально обладнане і в робочому стані місце для доступу до електронних сервісів Мін'юсту. В наявності є і карта правових потреб місцевого центру.

Говорячи про роботу центру в частині вирішення правових потреб представників громади та надання їм правової допомоги, варто сказати, що місцевим центром охоплено співпрацею з органами місцевого самоврядування на 99%. А якщо проаналізувати вилучені зі «Скриньки для відгуків» анкети громадян, то ми побачимо, що 17 із 85 анкет містять слова подяки працівникам Бериславського місцевого центру за надані консультації і роботу, яку вони проводять.

Втім працівники центру вивчають не тільки правові потреби дорослих, а ще й наших маленьких клієнтів, для яких створені в місцевому центрі всі умови – затишний дитячий куточок стане для них справжнім відкриттям!

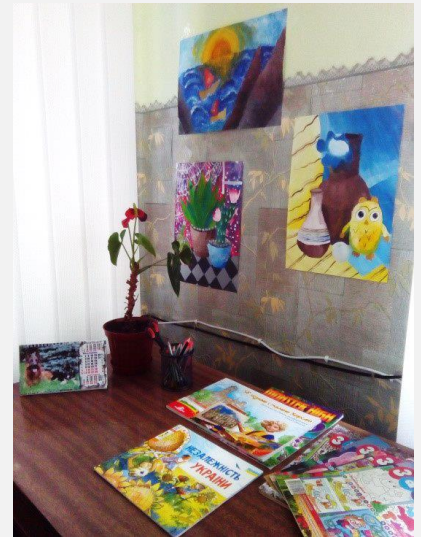
В місцевих центрах з надання БВПД з'явилися дитячі куточки

До наших закладів за юридичною допомогою дуже часто приходять відвідувачі з дітьми, і для малечі очікування стає справжнім випробуванням. Не треба забувати і про те, що з січня цього року діти отримали доступ до безоплатної вторинної правової допомоги, тому створення комфортних умов для них відповідає потребам сьогодення. Враховуючи це, Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області рекомендував місцевим центрам посилити цей напрямок роботи і облаштувати у своїх приміщеннях дитячі куточки.

Варто зазначити, що минулого року Українська Гельсінська спілка з прав людини проводила моніторинг місцевих центрів. Експерти не тільки аналізували роботу центрів, але й досліджували, наскільки зручним та ефективним є отримання правової допомоги для клієнтів системи БПД. У своєму звіті вони відмітили роботу Сумського місцевого центру, який облаштував приміщення дитячим куточком.

*«Ми вирішили продовжити цю добру справу, - пояснює директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**, - і разом з начальником відділу моніторингу **Світланою Ребристою** рекомендували місцевим центрам створити зони комфорту для дітей. Тож працівники місцевих центрів на власному ентузіазмі вирішили це питання, і станом на 16.07.2018 облаштовано 15 дитячих зон. Проте робота в цьому напрямку ще триває».*

*«Крім того, - додала **Марина Ігорівна**, - працівники Регіонального центру теж внесли свою лепту. За ініціативи **Світлани Ребрисної** ми придбали для маленьких відвідувачів іграшки, розмальовки та набори олівців, які передамо місцевим центрам.*

*Сьогодні, **18 липня**, подарунки для дітей отримає Херсонський місцевий центр – вони першими облаштували у своїх приміщеннях дитячі зони».*

Яскрава абетка, розмальовки, кеглі, пірамідки – ось який сюрприз підготували для малечі наші колеги з Херсонського місцевого центру, зокрема Білозерського бюро правової допомоги, які першими відреагували на нашу пропозицію.

За словами **Марини Єлисеєвої**, створення цих чудових куточків для малечі є ознакою цивілізованого підходу до роботи з клієнтами різних вікових категорій та клієнтів з дітьми.

Підводячи підсумки роботи в цьому напрямку, не можна виділити якийсь один центр - усі місцеві центри із задоволенням включилися в роботу, об'єднавши зусилля і ресурси, вклавши свою фантазію та любов.

У Голопристанському місцевому центрі, наприклад, маленьких клієнтів зустрічає не тільки затишний куточок з іграшками, але й сонячний супутник правових знань з емблемою БВПД.

За словами працівників, у Голопристанському місцевому центрі та Каланчацькому бюро малюки зможуть цікаво провести час – малювати, читати, гратись з іграшками, доки їх батьки будуть вирішувати свої питання. Тож кожна дитина, яка завітає до цих закладів, знайде собі справу за

інтересом, а батьки будуть впевнені, що дитина не сумуватиме та за нею доглядатиме.

У Бериславському місцевому центрі з надання БВПД батьки зможуть не тільки вирішити правові проблеми, але й спостерігати за дитиною – дуже вдало вибрано місце для оформлення куточка. Втім дитина також буде впевнено себе почувати, бо батьки знаходяться в полі її зору. Приємно, що крім створення затишної атмосфери, фахівці врахували і цей момент.

Яскраві абетки, дошки, настільні ігри, розмальовки, пазли, пірамідки, кубики – ось як подбали про маленьких відвідувачів працівники Каховського місцевого центру з надання БВПД.

За словами інтегратора **Володимира Щербакова**, працівники центру та підпорядкованих бюро створили для дітей ці маленькі затишки для очікування з турботою та любов'ю.

Зворотний зв'язок з клієнтом є одним із пріоритетних напрямків в роботі Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області, оскільки рівень задоволеності наданими послугами є головним показником якості роботи працівників системи БПД області. Тому такий вид зворотного зв'язку, як таємне анкетування є досить поширеним і застосовується в роботі. Ми аналізуємо анкети, і інформація, яку надають клієнти, використовується для удосконалення та поліпшення роботи працівників.

Відвідуючи в ході моніторингових візитів місцеві центри та бюро правової допомоги, фахівці Регіонального центру уважно вивчають анкети клієнтів зі скриньок «Для відгуків», якими облаштовані всі наші установи.

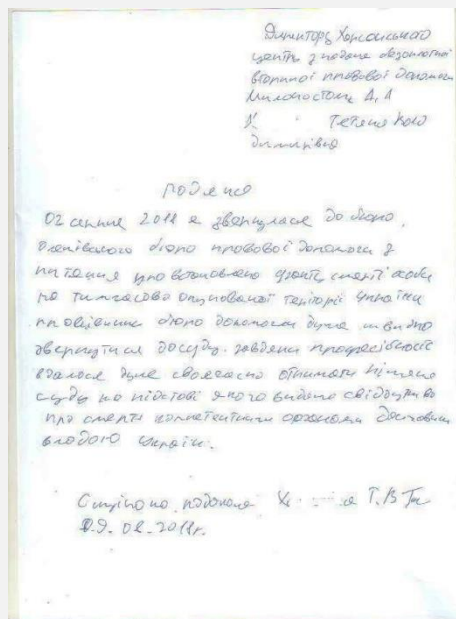
Цього разу, наприклад, повернувшись зі службового відрядження, під час якого проводився моніторинг діяльності Голопристанського місцевого центру та Олешківського бюро правової допомоги, фахівці Регіонального центру вивчили зміст 146 анкет клієнтів. Із них: 82 анкети Голопристанського МЦ; 48 анкет

Каланчацького бюро (Голопристанський МЦ) та 16 анкет Олешківського бюро (Херсонський МЦ).

Приємне враження склалося від того, що переважна більшість анкет містила слова подяки клієнтів, а в анкетах Каланчацького та Олешківського бюро клієнти залишили побажання щодо удосконалення надання правової допомоги та обладнання приміщень додатковими інформаційними засобами і матеріалами. Це стало предметом обговорення в Регіональному центрі та підготовки відповідних рекомендацій керівникам місцевих центрів.

Приємною «знахідкою» в скриньці «для відгуків» Голопристанського місцевого центру була подяка **Світлані Гонтарь** за надану допомогу по розрахунках з газопостачальником.

Крім того, вдячний клієнт вказав, що його порушені права завдяки фаховості працівників цього центру були відновлені.

Письмові подяки від клієнтів отримали і працівники Олешківського та Білозерського бюро правової допомоги (Херсонський МЦ) за ефективну та своєчасну правову допомогу. Дві подяки залишили вдячні клієнти для **Наталії Нечай** за «кваліфіковану правову допомогу та доступні роз'яснення».

Директору Бериславського місцевого центру з надання БВПД
Тамарі Миколаївні Грушій
вул. Шевченка, 45
Бериславський район

Подяка

Дякую Вам за надання БВПД
у вигляді консультації та
допомоги у вирішенні
моєї проблеми.

24.07.18

[Signature]

Директору Бериславського місцевого центру з надання БВПД
Тамарі Миколаївні Грушій
вул. Шевченка, 45
Бериславський район

Подяка.

Хочу висловити подяку працівникам Бериславського місцевого центру з надання БВПД за надання кваліфікованої правової допомоги та доступне роз'яснення моєї ситуації та в подальшому Тамарі Миколаївні Грушій та її колеги за професійний рівень та вдячність за надання доброго розуміння та особистого клопотання.

23. 07. 2018

[Signature]

Директору Бериславського місцевого центру з надання БВПД
Тамарі Миколаївні Грушій
вул. Шевченка, 45
Бериславський район

Подяка

- Дякую Вам за надання БВПД у вигляді консультації та допомоги у вирішенні моєї проблеми.
- Дякую Вам за надання кваліфікованої правової допомоги та доступне роз'яснення моєї ситуації та в подальшому Тамарі Миколаївні Грушій та її колеги за професійний рівень та вдячність за надання доброго розуміння та особистого клопотання.

24.07.18

[Signature]

Якщо ми вже заговорили про подяки, то варто сказати і про Бериславський місцевий центр з надання БВПД, на адресу якого нещодавно надійшов лист-подяка від пані Полусмяк Т.М.

Тамара Миколаївна дякує директорів **Марині Груші** та колективу місцевого центру за якісну та кваліфіковану юридичну допомогу.

15-16 серпня начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Світлана Ребриста** в рамках моніторингового візиту відвідала Каховський місцевий центр з надання БВПД, здійснивши спостереження за його діяльністю і спільно з в.о. директора **Русланом Поляковим** та головним спеціалістом **Юлією Молдован** провела ряд робочих зустрічей та консультувань клієнтів, які потребували правової допомоги.

Згідно з планом моніторингового спостереження цього разу досліджувались такі напрямки роботи, як правопросвітницька діяльність; якість роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги; надання доступу до електронних сервісів Мін'юсту та взаємодія з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги.

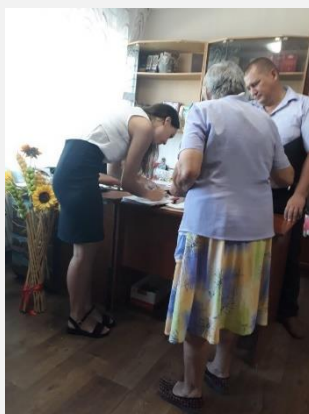
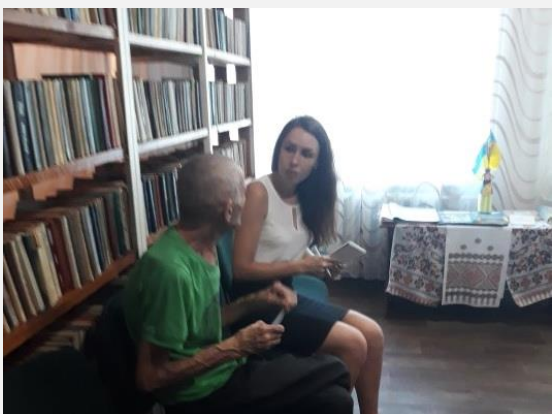
Перша робоча зустріч фахівців системи БПД була проведена з міським головою Каховки **Андрієм Дяченком**. Обговорюючи питання розміщення в громадському транспорті, на бігбордах міста зовнішньої соціальної реклами, **Світлана Ребристана**голошувала на її важливості для пересічних громадян, що сприятиме не тільки розвитку безоплатної правової допомоги в цілому, але, що досить важливо, покращить доступ представників громади до безоплатних правових послуг: консультацій, роз'яснень з правових питань (первинна правова допомога) та представництва інтересів в суді, складання процесуальних документів, захисту від обвинувачення (вторинна правова допомога).

Переїнявшись правовими потребами містян, **Андрій Андрійович** погодився на співпрацю в цьому напрямку. Крім розміщення зовнішньої реклами, сторони домовились, що на офіційному веб-сайті Каховської міської ради, інформаційній сторінці у Фейсбук і - за погодженням редактора - на шпальтах газети «Каховські новини» буде висвітлюватись робота Каховського місцевого центру, публікуватися консультації юристів, інша корисна для жителів міста інформація. І все це відповідно до ст. 12 Закону України «Про рекламу» на безоплатній основі.

Про правові проблеми, з якими найчастіше звертаються громадяни, та їх перенаправлення до Каховського місцевого центру йшлося в ході робочої зустрічі з заступником начальника управління праці та соціального захисту населення Каховської міської ради **Оленою Фурса** та секретарем Каховської міської ради **Іриною Гончаровою**.

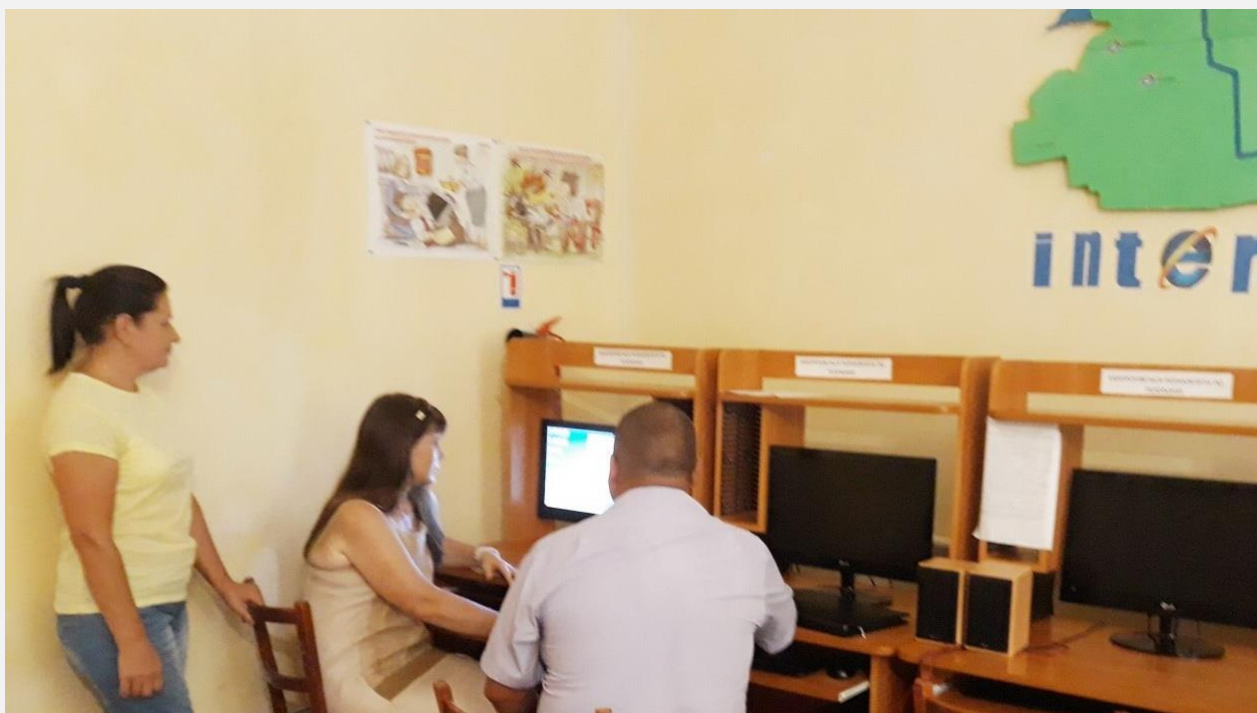
Мешканцям Каховського геріатричного пансіонату, де на даний час перебуває 198 осіб, фахівці розповіли про безоплатну правову допомогу та провели консультування громадян.

Утриманців закладу цікавили такі питання: порядок виплати соціальної допомоги особі з інвалідністю; виконання судового рішення щодо надання пільг дітям війни; оформлення земельного паю, який мешканець пансіонату не встиг своєчасно оформити тощо. Правники надали вичерпні відповіді та вручили присутнім буклети системи БПД та просвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!», розроблені Міністерством юстиції України.

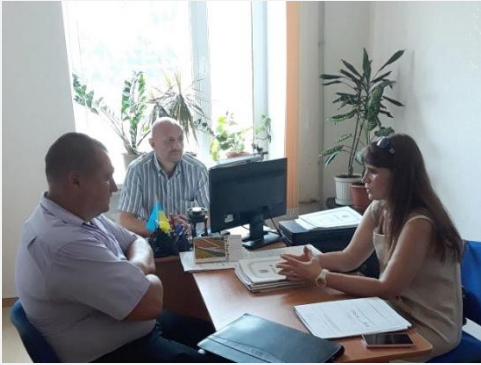

Привітно зустріли наших колег і в Каховській об'єднаній бібліотеці ім. Миколи Братана, яка заснована у 1895 році і входить у десятку найстаріших бібліотек України. Директор **Валентина Денисюк** та працівник відділу обслуговування **Валентина Птиця** розповіли **Світлані Ребрисій** про співпрацю з Каховським місцевим центром, правопросвітницькі заходи, які проходять на базі закладу, та показали інтернет-зал, висловивши готовність проводити спільні тематичні шкільні вебінари.

Говорячи про доступ до безоплатної правової допомоги людей з інвалідністю, **Руслан Поляков** і **Юлія Молдован** поповнили правопросвітницький куточок буклетами для людей із вадами зору. Бібліотекарки із великим задоволенням і цікавістю прийняли надруковані шрифтом Брайля буклети, оскільки серед їх читачів є представники відповідної категорії, для яких такі новинки будуть дуже корисними.

Проблемним питанням, які виникають під час реєстрації права власності, була присвячена робоча зустріч з головним спеціалістом, державним реєстратором відділу державної реєстрації Каховської міської ради **Олександром Філоненком**.

Він розказав, що у клієнтів під час реєстрації права власності та отримання витягів про реєстрацію права власності на нерухоме майно виникає багато питань. Зокрема, це стосується квартир і будинків, купівля-продаж яких була оформлена на підставі торгових біржових контрактів і які були укладені до набрання чинності Цивільним кодексом України.

Пан Олександр пояснив, що державний реєстратор зобов'язаний перевірити подані заявником документи на відповідність законодавству та на відсутність суперечностей між заявленими та вже зареєстрованими речовими правами на нерухоме майно та їх обтяженнями, зокрема: відповідність обов'язкового дотримання письмової форми правочину та його нотаріального посвідчення у випадках, передбачених законом; відповідність повноважень особи, яка подає документи для державної реєстрації прав; відповідність відомостей про речові права на нерухоме майно та їх обтяження, що містяться в Державному реєстрі прав, відомостям, що містяться у поданих/отриманих документах; наявність обтяжень прав на нерухоме майно; наявність факту виконання умов правочину, з якими закон та/або відповідний правочин пов'язує можливість виникнення, переходу, припинення речового права, що підлягає державній реєстрації.

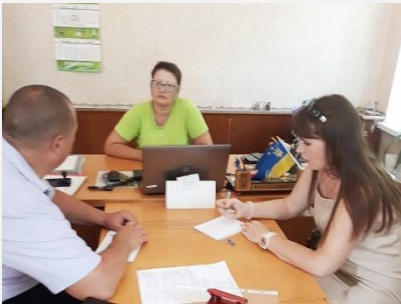
Разом з тим учасники зустрічі обговорили питання перенаправлення клієнтів до Каховського місцевого центру.

У Каховському міськрайонному відділі філії ДУ «Центр пробації» до працівників системи БПД звернулася заступник начальника **Олександра Линник** з проханням інформувати клієнтів про досудову доповідь, наголошуючи на її важливості для людини, яка звинувачена у вчиненні злочину середньої тяжкості або тяжкого злочину, за який нижня межа санкції не перевищує п'яти років позбавлення волі.

Як повідомила **пані Олександра**, працівник пробації має зібрати інформацію про обвинуваченого та відобразити її в спеціальному документі - «Досудова доповідь». Вказаний документ дасть можливість судді винести справедливий вирок, отримавши інформацію не лише про неправомірний вчинок, але й дізнатися про обставини, які спричинили злочин, та заходи, які пропонує орган пробації для усунення таких обставин.

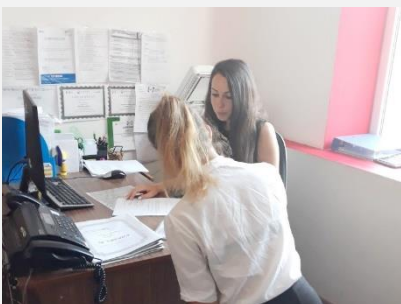
Важливо зауважити, що інформація, яка буде надана для підготовки досудової доповіді, захищається законом. З нею може ознайомитися лише обмежене коло осіб: працівник пробації, суддя, прокурор, захисник та потерпілий. Дане питання врегульовано Законом України «Про пробацію» та наказом Міністерства юстиції України №200/5 від 27.01.2017 «Про затвердження порядку складення досудової доповіді».

З адміністратором ЦНАП Каховської РДА **Зінаїдою Усатовою** фахівці системи БПД обговорили правові потреби громадян, з якими вони найчастіше звертаються до центрів, та питання співпраці щодо перенаправлення клієнтів до Каховського місцевого центру.

Окремо треба сказати про партнерів цього місцевого центру по правопросвітницькому проекту «Школа правознавців» - станцію юних натуралістів, на базі якої більше ніж півроку працює дана школа.

Директор **Ольга Радіонова**, яка є керівником гуртка «Еколідери», громадським радником, головою ГО «Молодіжна організація «Нічна Мана», розповіла про співпрацю з місцевим центром в частині правової освіти дітей, а саме: проведення тренінгів, організацію екскурсій до поліції, заповнення діагностичних анкет з правових питань тощо.

В якості ілюстрації ефективної співпраці з Каховським місцевим центром керівник станції юних натуралістів навела такий факт: цьогорічна випускниця Школи правознавців, яка стала студенткою Української академії лідерства, зараз проходить стажування в Каховському місцевому центрі, продовжуючи співпрацювати зі Школою правознавців.

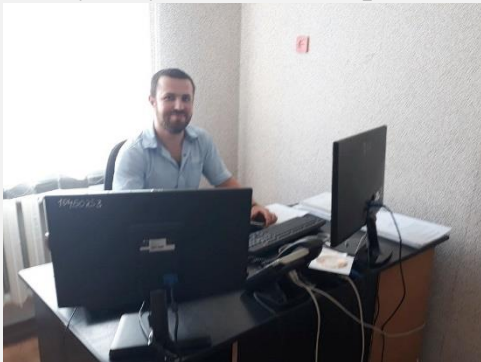
Але говорили не тільки про позитивні моменти - не оминуло уваги учасників зустрічі таке ганебне явище, як шкільний булінг. Тож сторони домовились про проведення спільних заходів з протидії насильству в учнівському середовищі.

Продуктивним виявилось й спілкування з начальником відділу освіти Каховської РДА **Тетяною Калініченко**: фахівці системи БПД погодили розповсюдження в освітніх закладах Каховського району правопросвітницьких матеріалів, зокрема, брошури «STOP Булінг» та Угоди щодо попередження булінгу, яку розробили фахівці Голопристанського місцевого центру спільно з Чаплинським

бюро правової допомоги (Каховський місцевий центр) і яка пропонується для використання в правовому вихованні школярів.

Наступного дня робота начальника відділу моніторингу та працівників Каховського місцевого центру була не менш насиченою: робочі наради, спостереження за консультуванням, інтерв'ювання працівників, вивчення анкет тощо.

Під час робочої наради, яку **Світлана Ребриста** провела з працівниками місцевого центру, заступник начальника відділу інфраструктури **Вадим Коваленко** за відповідальне ставлення до своїх службових обов'язків отримав подяку.

Як пояснила **Світлана Вікторівна**, **Вадим Коваленков** координації з начальником відділу інфраструктури Регіонального центру **Олександром Бондаренком**, використовуючи позитивний досвід

колег з Конотопського місцевого центру (Сумська область), розробив гугл-форму електронної звітності проведених працівниками бюро та місцевого центру правопросвітницьких заходів.

Дану гугл-форму **Вадим Коваленко** розробив для Бериславського і Каховського місцевих центрів за рекомендацією Регіонального центру на початку липня. Усе це, на думку фахівця з моніторингу, дозволяє раціонально й ефективно використовувати людський ресурс та здійснювати якісну підготовку правопросвітницьких заходів і матеріалів.

Під час інтерв'ювання пан **Вадим** розповів, що така форма звітності дозволить швидко отримати інформацію про показники діяльності як в розрізі всього місцевого центру, так і окремо по кожному бюро. У зв'язку з цим **Світлана Ребриста** рекомендувала **Руслану Полякову** вивчити інноваційні підходи, які використовують працівники Конотопського місцевого центру, щодо електронної звітності працівників бюро, адже така узагальнена інформація дасть змогу більш якісно здійснювати свою діяльність і своєчасно виявляти нові правові проблеми громадян.

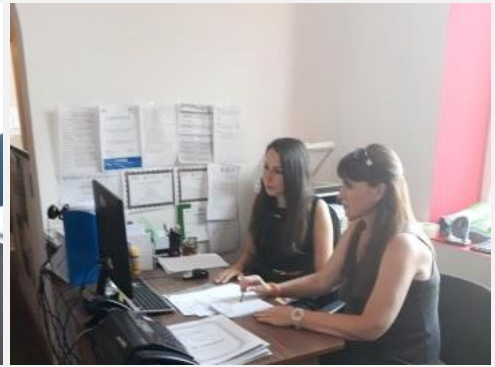
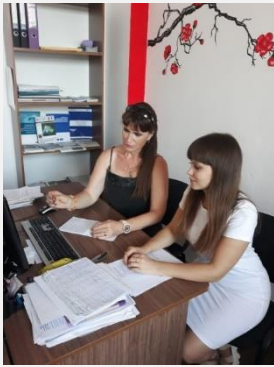
Світлана Ребрита також спостерігала за якістю наданих правових послуг клієнтам. Консультації надавали головні спеціалісти відділів оргроботи та правової інформації - **Ганна Бублик** і **Юлія Молдован**. Відвідувачів місцевого центру цікавили такі питання: порядок укладення договору дарування, призначення субсидії, зняття особи з реєстрації, розподіл спільно нажитого майна, прийняття спадщини.

По закінченні консультування, яке здійснювалось ввічливо і на фаховому рівні, клієнтам пропонується заповнити анкети-відгуки, і працівники, за згодою клієнта, допомагають в їх заповненні.

Про повну задоволеність отриманими послугами **Світлані Ребритій** як представнику Регіонального центру, повідомили всі клієнти, за консультуванням яких здійснювалось виїзне спостереження.

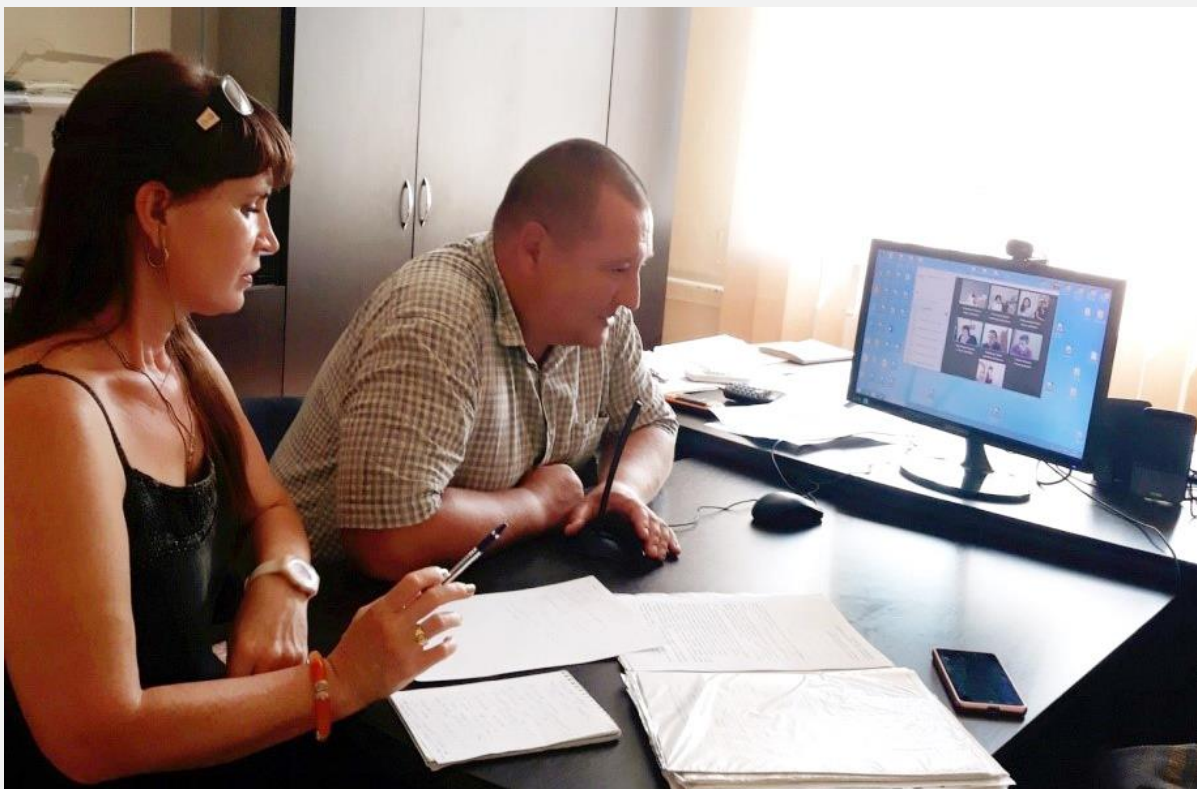

Крім того, фахівець з моніторингу разом з працівниками місцевого центру вивчила зміст анкет зі скриньки «Для відгуків», які містили тільки позитивні оцінки клієнтів за надані правові послуги.

Також начальник відділу моніторингу провела інтерв'ювання з **Ганною Бублик, Юлією Молдован** та головним спеціалістом відділу представництва **Надією Бойко**. Під час інтерв'ювань працівники розказали про свої здобутки і проблеми, які виникають в роботі. Зокрема, фахівця Регіонального центру цікавило їхнє бачення щодо методів удосконалення роботи, вивчення інноваційного досвіду колег з інших регіонів. Зі свого боку, **Світлана Ребрита** надала їм ряд рекомендацій та консультативно-методичну допомогу. Значна увага під час інтерв'ювання була приділена вивченню напрацювань **Надією Бойко** у відділі представництва.

По закінченні моніторингового візиту **Світлана Ребрита** та **Руслан Поляков** провели спільну робочу скайп-нараду з працівниками бюро, в ході якої говорили про стан виконання Каховським місцевим центром планів роботи, якісні показники роботи, розробку інформаційних буклетів відповідно до плану на III квартал, пошук нових форм для розміщення зовнішньої реклами, впровадження на адміністративних територіях районів юрисдикції бюро проекту «Школа правознавців». **Світлана Ребрита** вкотре наголосила на необхідності вивчення і використання позитивного досвіду колег з інших регіонів та обміну здобутками.

Крім того, **Світлана Ребрита** досліджувала, наскільки зручним та ефективним є отримання правової допомоги для клієнтів системи БПД, чи мають відвідувачі місцевого центру доступ до електронних сервісів Мін'юсту тощо.

За результатами спостереження фахівець з моніторингу зробила висновок, що приміщення зазначеного центру є зручним для клієнтів системи БПД, відвідувачі мають доступ до електронних сервісів Мін'юсту, в наявності дитячий куточок та інформаційні стенди з актуальними роздатковими матеріалами.

31 серпня начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Світлана Ребрита** спільно з директором Бериславського місцевого центру з надання БВПД **Мариною Грушею** здійснили моніторинговий візит до Високопільського бюро правової допомоги, яке є структурним підрозділом Бериславського місцевого центру.

Моніторингове спостереження здійснювалось за такими напрямками: якість роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги; проведення правопросвітницької роботи; надання доступу до електронних сервісів Мін'юсту та взаємодія з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги.

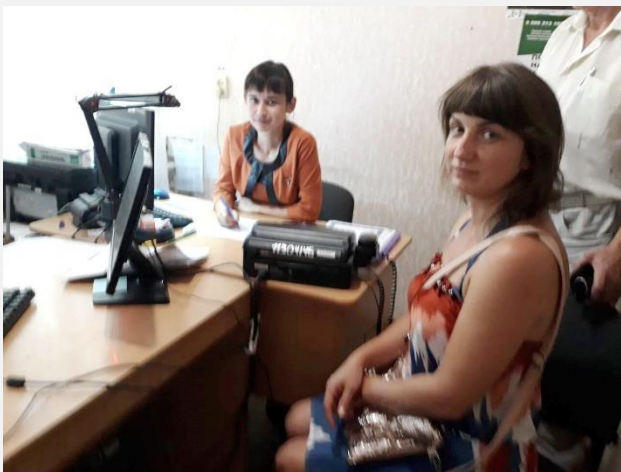
*«Найвища оцінка нашої діяльності, - вважає **Світлана Ребрита**, - це відгуки клієнтів. І знаковою є та обставина, що всього за два роки існування бюро, система БПД здобула заслужений авторитет і повагу людей. Будучи соціальним проектом Уряду, безоплатна правова допомога дійшла до маленьких містечок і найвіддаленіших сіл, насамперед, завдяки працівникам бюро правової допомоги, їх наполегливій праці, налагодженій правопросвітницькій роботі».*

Досліджуючи якість роботи з клієнтами у Високопільському бюро, **Світлана Ребреста** та **Марина Груша** спільно з працівниками бюро **Анастасією Садиговою** та **Олексієм Лефтером**, перш за все, вивчили зміст анкет клієнтів зі скриньки «Для відгуків». Приємно, що всі 90 анкет містили тільки позитивні відгуки про роботу працівників бюро.

Фаховість та якість наданих послуг спостерігала **Світлана Ребреста** і під час консультування клієнтів, яке проводила **Анастасія Садигова**.

Того дня до бюро звернулася багатодітна матір, яка потребувала допомоги щодо захисту інтересів її неповнолітніх дітей. Взагалі пані **Наталя** є постійною клієнткою бюро, що говорить про довіру людини до установи системи БПД та професійну компетентність штатних юристів.

По завершенні консультування пані **Наталя**, за власною ініціативою, висловила [відео-подяку](#) за отримані послуги.

На належному рівні у Високопільському бюро здійснюється й

правосвітницька робота, про що свідчить не тільки карта правових потреб, але і відгуки клієнтів та партнерів бюро.

Світлана Ребреста звернула увагу, що приміщення бюро обладнане інформаційними стендами з актуальними роздатковими матеріалами, які постійно оновлюються, бо працівники бюро, вивчаючи правові потреби населення, розробляють нові буклети відповідної тематики.

7. Повні всі можливі заходи для «вирешення справи» (присяга, опосередкування тощо) організовані об'їздом місцевої прокуратури.

8. До «вирешення» складного випадку не вважайте безпричинними медичного працівника алкоголю, наркотиками, а також лікарських препаратів, вітамінів тощо на їх основі (крім тих, які вносять до офіційного індивідуального складу інгредієнтів).

Насильно не заганяйте матір (ДТП), звинувачувати з місця аварії. Ви автоматично вважатимете винником. Залишити на місці ДТП людей у безпорадному стані без допомоги — це значить, тощо «осудити-визнати» новим розумінням, що це не ви, а саме А. саме — ч. 1 ст. 135 КС України, де зазначається вступ: законне залякання без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і мобілізація мобілізації кваліфікованої допомоги (вирешення) через малолітність, старість, хворобу або виснаження іншого особистого стану, якщо той, хто заляканий без допомоги, зобов'язаний був відлучитися при вас особу, і вам нічого не залишилося, а також у разі, коли він сам не встигав звернутися до відповідної служби.

Корисні поради щодо у разі ДТП

Діяти часто повинні відповідні служби, особливо, коли немає часу на чекання. Однак і в такі критичні моменти с. дорожньо-транспортні пригоди. Якщо жодного життя та здоров'я потерпілого не збережено, промовчати вашій увазі порядок дій при виникненні ДТП.

1. Зателефонувати в службу
2. Пунктирне свідчення
3. Парасолька розкладати
4. Парасолька свідчення
5. Звернутися увагу на фарми пошкодження
6. Не відмовлятися від медобстеження

Настанок, бажано, коли не потрапити в ДТП, а у випадку, якщо все ж сталося, у випадку не вважайте закінчення місця ДТП та дійте згідно встановлених юридичних нормативів.

За наданням консультацій або роз'яснень можна звернутися до:

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Бериславський місцевий центр з надання БВПД
 адреса: 74300, Херсонська область, м. Берислав, вул. Воскресенська, 6 А.
 тел: 05546 7-66-66
 +380686814-38-61
 або
 відділу «Високопільське бюро правової допомоги»
 адреса: 74000, Херсонська область смт. Високопілья, вул. Банкова, 10
 Skype: buprd
 e-mail: beryslav.kherson@legaid.ks.ua
 vysokopilske@legaid.ks.ua
 www.facebook.com/beryslav.kherson

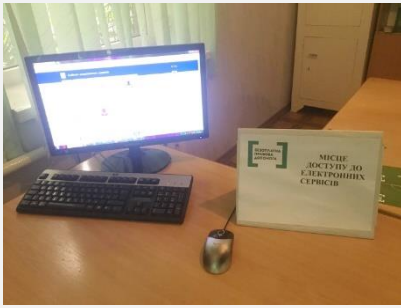
Графік роботи:
 Понеділок — п'ятниця
 9:00 до 18:00

Бериславський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги відділ «Високопільське бюро правової допомоги»

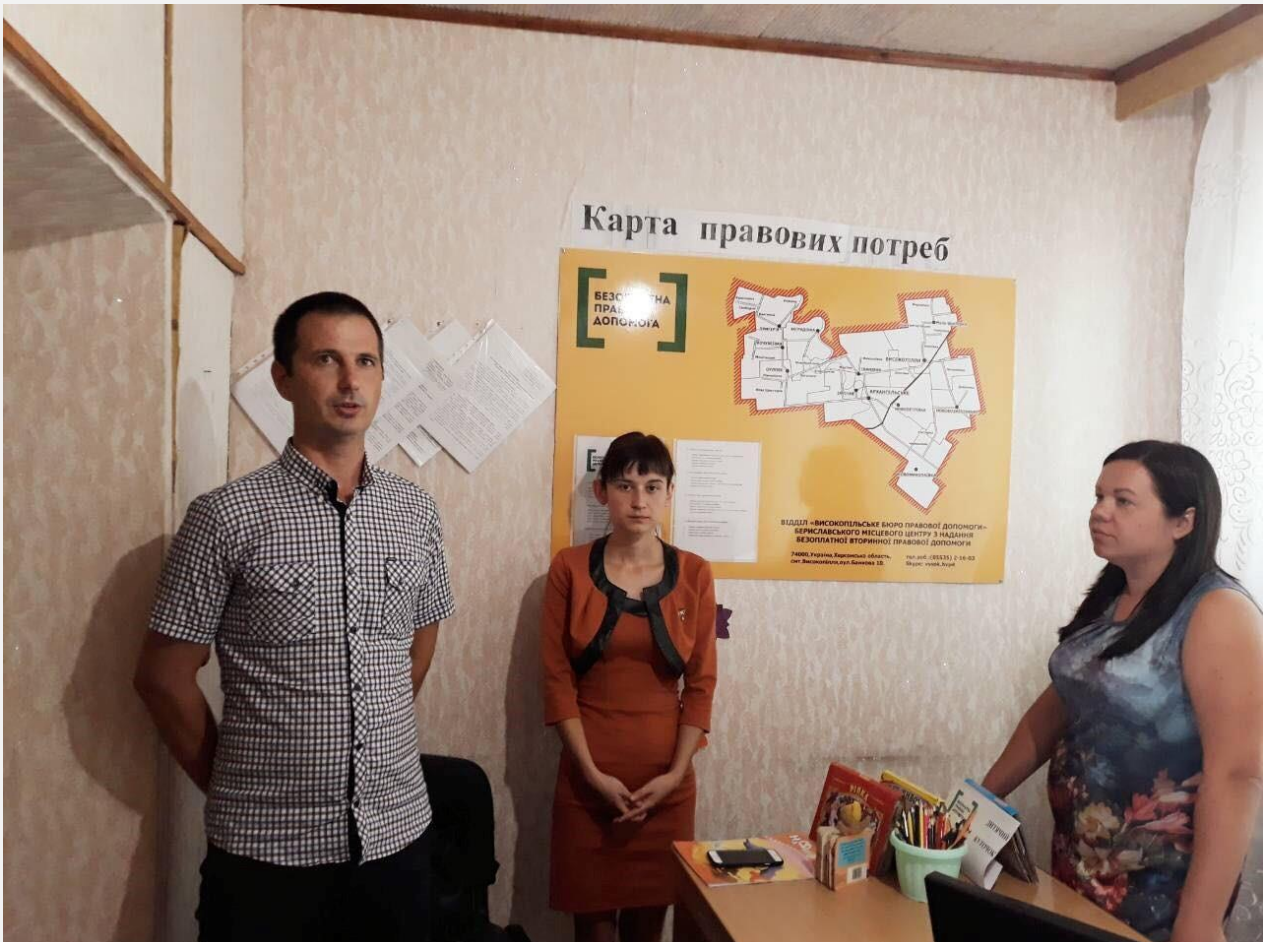
ДТП – НАСЛІДКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Дорожньо-транспортна пригода — подія, що трапляється під час руху транспортного засобу, наслідком якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки.

смт. Високопілья — 2018 рік

Одним із основних завдань бюро є забезпечення доступу громадян до електронних сервісів Мін'юсту. Такий доступ в бюро забезпечений, і місцеві жителі із задоволенням користуються цією нагодою. Крім того, приміщення бюро облаштоване дитячим куточком, наявність якого відвідувачі вже оцінили.

Про авторитет юристів бюро на Високопіллі свідчить і той факт, що місцеві перевізники, за сприяння **Марини Груші** та **Анастасії Садигової**, розмістили на безкоштовній основі в громадському транспорті сполученням Херсон –Високопілля зовнішню рекламу системи БПД Херсонської області. Безумовно, це підвищить рівень обізнаності населення про нас і наші послуги в області.

Теплими, дружніми і по-робочому конструктивними були цього дня і зустрічі наших фахівців із першим заступником голови Високопільської РДА **Тетяною Музичко** і керівником апарату РДА **Ольгою Клименко**.

Фахівці системи БПД передали керівникам райдержадміністрації прохання клієнтів встановити біля будівлі, в якій знаходиться бюро та інші служби, лавки для очікування.

Але головною метою зустрічі було, все ж таки, обговорення проекту «Школа правознавців» та його впровадження на території району. Заручившись підтримкою РДА з цього питання, фахівці системи БПД зобов'язались надати до 20.09.2018 необхідну інформацію щодо реалізації даного проекту, а також матеріали з протидії шкільному булінгу. Рішення буде приймати нарада директорів шкіл району, на яку запросили й наших колег.

З керівником ЦНАП при Високопільській селищній раді **Маргаритою Гирич**, начальниками відділів пробації та виконавчої служби Високопільського району **Віктором Гембель**, **Володимиром Смиківським** та **Володимиром Гончаренком** фахівці системи БПД обговорили тематику спільних правопросвітницьких заходів, проблемні правові питання, які виникають при зверненні громадян, та перенаправлення клієнтів стосовно питань, які належать до компетенції бюро правової допомоги.

Також під час робочої зустрічі начальник ДВС ГТУЮ у Високопільському районі **Володимир Гончаренко** поділився проблемами, які виникають під час стягнення заборгованості по аліментах при виконанні боржниками суспільно-корисних робіт у сільській місцевості. Він розповів про випадки, коли боржники, здійснивши певну роботу, гроші не отримували, бо в бюджетах відповідних ОТГ та сільських рад відсутні кошти на оплату такої праці.

Необхідно також сказати, що незважаючи на значну віддаленість від Берислава і обласного центру, працівники бюро, зокрема пані Анастасія, не тільки сумлінно

виконують свої посадові обов'язки, але й працюють над підвищенням свого професійного рівня. **Анастасія Садигова** – активна учасниця всіх семінарів і навчальних тренінгів, які проводяться у Бериславському місцевому центрі або Регіональному центрі, що підтверджено відповідними сертифікатами.

По завершенні моніторингового візиту **Світлана Ребриста** поділилась враженнями від знайомства з творчими та працелюбними мешканцями цього чудового краю та процитувала видатного високопільчанина, журналіста і члена Співки письменників України **Василя Кузьменко** (1919-1996):

*Серед ступу, де вітрам привілля,
Де під небом жайворон кує,
Міражем встає Високопільля -
Робітниче селище моє.*

20.09.2018 начальник відділу моніторингу Регіонального центру **Світлана Ребриста** спільно з начальником відділу правової інформації та консультацій Бериславського місцевого центру Інною Єрмоленко здійснили спільний моніторинговий візит до Нововоронцовського бюро правової допомоги, яке є структурним підрозділом

Бериславського місцевого центру.

Моніторингове спостереження здійснювалось за питаннями: якість роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги; проведення правопросвітницької роботи; надання доступу до електронних сервісів Мін'юсту та взаємодія з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги.

Найвища оцінка якості нашої діяльності – це відгуки клієнтів про рівень задоволеності отриманими послугами. І знаковою є та обставина, що всього за два роки свого існування, завдяки наполегливій праці, налагодженій правопросвітницькій роботі система БПД в першій ланці - бюро правової допомоги, здобула заслужений авторитет і повагу людей у найвіддаленіших куточках держави.

Будучи соціальним проектом Уряду, безоплатна правова допомога дійшла як до

маленьких містечок так і до найвіддаленіших сіл, насамперед, завдяки працівникам бюро правової допомоги.

Саме тому, досліджуючи якість роботи з клієнтом у Нововоронцовському бюро правової допомоги **Світлана Ребрита** та **Інна Єрмоленко**, перш за все, спільно з працівниками цього бюро – головними спеціалістами **Світланою Гавриковою** та **Максимом Галушко**, який в бюро працює з 05.06.2018, вивчили зміст 104 анкет клієнтів зі скриньки «Для відгуків», які містили тільки позитивні відгуки про роботу наших працівників. **Світлана Ребрита** цього дня здійснила спостереження за консультуванням клієнтки з питань прав неповнолітніх дітей. **Максим Галушко** фахово і на належному комунікативному рівні, із використанням електронної законодавчої бази надав консультацію і клієнтка задоволеною залишила бюро.

На належному рівні в бюро здійснюється і правопросвітницька робота, про що свідчить як карта правових потреб так і відгуки клієнтів та партнерів бюро. Плануючи правопросвітницькі заходи наші працівники, які перш за все є мешканцями Нововоронцовщини, не стоять осторонь від знакових дат в житті селища. Так, 14.09.2018 року, з нагоди 223 річниці смт Нововоронцовка на стадіоні «Колос» фахівці бюро правової допомоги **Світлана Гаврикова** та **Максим Галушко** провели вуличну акцію «Знаємо та захищаємо свої права», під час якої розповіли жителям та гостям селища про можливість надання їм правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації захисту прав і свобод людини і громадянина.

Крім цього, фахівці [поінформували](#) про види послуг, які надаються бюро правової допомоги, перелік категорій осіб, яким надано право скористатись безоплатною вторинною правовою допомогою. Забезпечили всіх бажаючих інформаційними буклетами на різну правову тематику з контактними даними бюро.

Приміщення бюро обладнане інформаційними стендами з актуальними роздатковими матеріалами, крім того, працівниками бюро за результатом вивченням правових потреб населення самостійно розроблюються відповідні інформаційні буклети. У приміщенні бюро забезпечено доступ до електронних сервісів Мін'юсту, також приміщення бюро облаштоване зоною для дітей - дитячим куточком, за наявності якого клієнти дякують нашим працівникам.

Про авторитет і повагу до працівників БПД у Нововоронцовському районі свідчить і та обставина, що отримавши усні рекомендації фахівця Регіонального центру під час моніторингового візиту, станом на 01.10.2018 Світлана Гаврикова та Максим Галушковжили всіх заходів щодо їх практичного втілення. Так, місцеві перевізники, за сприянням селищного голови Нововоронцовської селищної ради **Володимира Володимировича Марчука**, розмістили на безкоштовній і регулярній основі в громадському транспорті місцевого сполучення зовнішню рекламу системи БПД Херсонщини, що значно сприяє рівню обізнаності місцевого населення про нас і наші послуги в області.

Крім того, за рекомендацією Регіонального центру Нововоронцовське бюро правової допомоги перейняло і позитивний досвід наших колег з Первомайського місцевого центру, та за сприянням **Володимира Володимировича** розмістило свою зовнішню рекламу на платіжках за комунальні послуги для жителів селища. Прикметно, що завдяки спільним зусиллям місцевої влади та працівників бюро, інформація про БПД в смт Нововоронцовка надійде до всіх жителів селища.

Постачальник: КП "Комунсервіс"								Постачальник: КП "Комунсервіс"				
Особовий рахунок: 985								ОР: 985				
Платник: Покутня Євгенія Опанасівна								Платник: Покутня Євгенія Опанасівна				
Адреса: вулиця Бериславська 23 кв.5								Адреса: вулиця Бериславська 23 кв.5				
Повідомлення на оплату послуг за Серпень 2018 р.								Серпень 2018 р.				
Кількість проживачів: 2 ос.												
Вид власності:												
Пільги												
Послуги	Тариф	Борг	Нараховано	Сплачено	Пільги	Субс. / Копля.	Пере рахунок	До сплати	послуги	до сплати	Сплачено	
Водопостачання	20.9200	-136.06	62.76			44.84		-118.14	Водопостачання	-118.14		
		Всього:	62.76			44.84		-118.14	Всього:	-118.14		
Показники лічильників:				Показники лічильників:				Показники лічильників:				
Водопостачання	Послуга	Тариф	№ ліч.	Повер.	Пол.	Плат.	Різниця	3	Послуга	№ ліч.	Книжки	Об'єм
Водопостачання		20.92	немає1			281	284		Водопостачання	немає1		
Водопостачання			немає			30			Водопостачання	немає		
Увага! Рахунок необхідно сплатити до 20-го числа. В разі несплати нараховується пеня.								Код ЄДРПОУ 37715015, Р/р 26007303289663 в ОАД "Ощадбанк", МФО 352457				

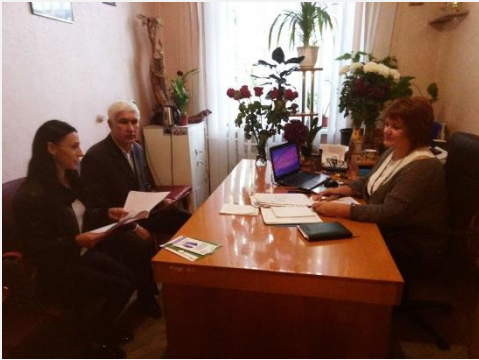
<p>БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА</p>	<p>Адреса: смт. Нововоронцовка, вул. Суворова, 4</p> <p>Телефон: (05533) 2-12-07</p> <p>Графік роботи: понеділок – п'ятниця з 9:00 до 18:00.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Надання консультацій та роз'яснень з правових питань, в тому числі питань організації ОСББ, ОСН; ☐ Допомога у складенні заяв та інших документів правового характеру (крім процесуальних) всім особам. ☐ Забезпечення надання для категорій осіб, визначених законом України «Про безоплатну правову допомогу» наступних правових послуг: <ul style="list-style-type: none"> - складення документів процесуального характеру; - здійснення представництва інтересів у суді. <p>При першому зверненні до бюро правової допомоги необхідно мати при собі паспорт та ідентифікаційний код.</p>

Теплими, дружніми і по робочому конструктивними були і спільні зустрічі наших фахівців із головою Нововоронцовської РДА **Василем Петровичем Тітаренком**, головою селищної ради **Володимиром Володимировичем Марчуком**, керівником ГО «Нововоронцовське об'єднання «Сила народу» (редактор газети «Вісті» Нововоронцовського району) **Віктором Степановичем Біланом**.

Світлана Ребриста, Інна Єрмоленко і Світлана Гаврикова розповіли керівникам РДА та селища про заходи подальшої співпраці в межах програми про надання безоплатної вторинної правової допомоги, яка діє на території району. Також сторони обговорили і погодили інформаційні матеріали щодо довгострокового правопросвітницького проекту «Школа правознавців» на території району. Заручившись підтримкою з боку РДА з даного питання, фахівці ситеми БПД зобов'язались надати всі необхідні матеріали з цього проекту та протидії шкільному булінгу до Нововоронцовської РДА. Обговорювали актуальну тематику інформаційних матеріалів для публікацій в ЗМІ, заслухали пропозиції та побажання до їх змісту та формату від пана **Віктора Білана**.

А 01.10.2018 фахівець бюро **Світлана Гаврикова**, на виконання досягнутих в ході моніторингового візиту домовленостей, провела конструктивну робочу зустріч з головою Нововоронцовської РДА **Василем Тітаренко** та його заступником **Наталією Литовченко**, на якій було узгоджено спільний довгостроковий план дій по реалізації на території району правопросвітницького проекту «Школа правознавців» на 2018-2019 роки.

З начальником Нововоронцовського районного відділу державної реєстрації актів цивільного стану ГТУЮ у Херсонській області **Людмилою Череватюк** та заступником директора Нововоронцовського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді **Вікторією Березко** фахівці системи БПД обговорили тематику спільних правопросвітницьких заходів, проблемні правові питання, які виникають при зверненні громадян та перенаправлення клієнтів за питаннями, які належать до компетенції бюро правової допомоги. Співпраця з даними службами в бюро є налагодженою та конструктивною.

Під час інтерв'ювання-консультування з головним спеціалістом Нововоронцовського бюро **Максимом Галушко** начальник відділу моніторингу обговорила проблемні аспекти, які виникають в роботі під час надання безоплатної вторинної правової допомоги при усиновленні дітей.

Необхідно також сказати, що незважаючи на значну віддаленість від міст Берислава і Херсона, працівники бюро, **пані Світлана** та **пан Максим**, не тільки сумлінно виконують свої посадові обов'язки, але й працюють над підвищенням свого професійного рівня. Вони активні учасники всіх семінарів і навчальних тренінгів, які проводяться на базі Бериславського місцевого центру та Регіонального центру, що підтверджено відповідними сертифікатами.

***Довідково:** Нововоронцовське бюро за своїм територіальним розташуванням межує з Дніпропетровською областю, знаходиться в зоні Південного степу на відстані 220 км. від обласного центру і є одним із найвіддаленіших в області. Історія існування смт Нововоронцовка становить 223 роки.

Реалізація правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО»

«Знаю! Дію! Захищаю!» – під таким гаслом триває загальнонаціональний проект «Я МАЮ ПРАВО!». Триває й правопросвітницька діяльність фахівців державної системи БПД, які ставлять на меті навчити мешканців Херсонщини відстоювати та захищати свої права.

Якщо згадати перші кроки реалізації даного проекту на Херсонщині, то це створення оперативного штабу із забезпечення прав і свобод власників земель чи збіжжя, мобільних консультативних груп, під час яких фахівці системи БПД та ГТУЮ у Херсонській області надавали юридичну допомогу громадянам, у тому числі й жителям віддалених сіл.

Наступний крок реалізації проекту «Я МАЮ ПРАВО!» – виготовлення буклетів з алгоритмами захисту прав та створення соціальних роликів, які можна побачити на регіональних каналах «Скіфія», KRATU та ЯТБ. І як результат - оголошення 2018-го Роком реалізації просвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

Крім того, за сприянням фахівців з моніторингу та комунікації Регіонального центру, наші колеги **двічі на тиждень впродовж першого та другого кварталу** інформували та надавали практичні рекомендації слухачам обласного радіо філії ПАТ НСТУ «Херсонська регіональна дирекція «Скіфія» щодо захисту їх прав.

В третьому кварталі роботу в цьому напрямі продовжено:

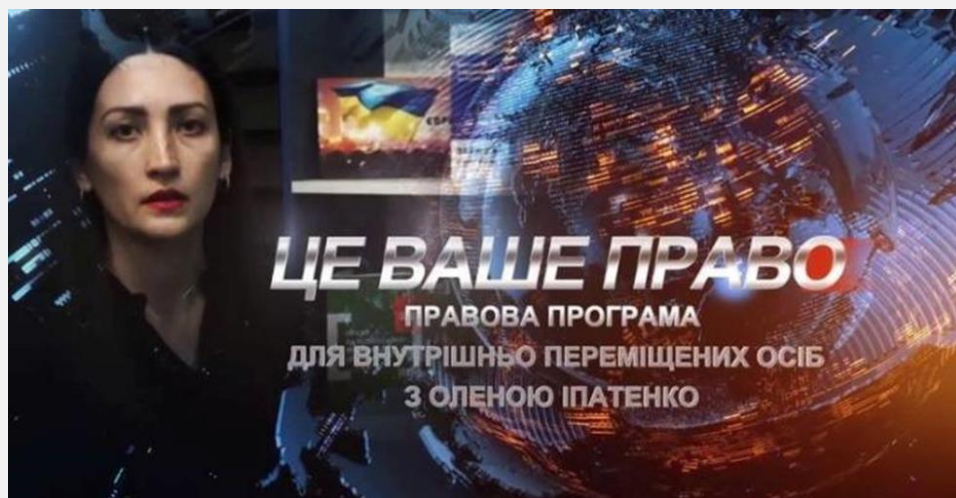
02 липня інтегратор Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Володимир Куценко** взяв участь у прямому ефірі програми «Про це говорять» на обласному радіо філії ПАТ НСТУ «Херсонська регіональна дирекція «Скіфія».

Наш колега разом з начальником відділу земельних відносин управління земельних відносин департаменту містобудування та землекористування Херсонської міської ради **Максимом Ващуком** прокоментували ситуацію, яка склалася в Херсоні, стосовно самовільно зайнятих земельних ділянок і їх звільнення.

В рамках програми фахівці розповіли про норми чинного законодавства, що врегульовують питання містобудування, про відповідальність за їх порушення та відповіли на запитання слухачів у прямому ефірі.

Крім того, **Володимир Куценко** розказав про роботу [Херсонського місцевого центру](#) та порядок звернення за отриманням безоплатної правової допомоги.

Як стати на облік ВПО – цій важливій для мешканців окупованих територій темі присвячений другий випуск (від **02.08.2018**) авторської програми **Олени Іпатенко** «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО», яка виходить на радіо «Куреш».

- Куди звертатися, щоб стати на облік ВПО і для чого це потрібно?
- Чи має право дитина отримати статус ВПО, якщо цей статус має лише один із батьків?

- Яким чином стати на облік ВПО неповнолітнім: дітям до 14 років та дітям від 14 до 18 років?
- У яких випадках довідка про взяття на облік ВПО може бути скасована?
- Як отримати довідку ВПО особі, яка перебуває в місцях позбавлення волі?

На ці та інші питання відповідає начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** у другому випуску програми «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО».

Слід зазначити, що до закладів системи БПД Херсонської області дуже часто звертаються мешканці Криму, які відвідують Херсонську область, не кажучи вже про внутрішньо переміщених осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, тобто захист, представництво в суді, складення процесуальних документів тощо.

Вивчивши та дослідивши правові потреби цієї категорії наших громадян, з'явилась ідея створити цикл просвітницьких програм для мешканців Криму та переселенців.

Директор радіо «Куреш» **Ібрагім Сулейманов** із задоволенням погодився на співпрацю, за що ми йому дуже вдячні.

Окремо маємо сказати про головного редактора радіо «Куреш», який обробляє і готує матеріал. Адже його роль є визначальною. І від його майстерності, так само як і від фаховості юриста, залежить якість і видовищність програми.

Отже, співпраця Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області та кримськотатарського центру «Куреш» триває і, сподіваємось, буде оцінена тими, для кого створюється.

Варто сказати, що, крім загального блоку питань, **Олена Іпатенко** відповідає на актуальні питання мешканців Криму, які відвідують Херсонську область, і внутрішньо переміщених осіб, оскільки законодавство стосовно цієї категорії громадян змінюється та вдосконалюється.

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2052-pravova-dopomoha-vnutrishno-peremishchenym-osobam-2>

17 серпня на радіо «Куреш» в рамках загальнонаціонального просвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!» вийшов третій випуск авторської програми **Олени Іпатенко** «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО» для внутрішньо переміщених осіб.

Слухачі дізнались, хто з внутрішньо переміщених осіб має право на щомісячну адресну грошову допомогу та як отримати свої законні гроші. На ці та інші питання, як завжди, відповідає начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко**.

Варто нагадати, що у 2014 році з метою соціальної підтримки переселенців уряд прийняв постанову № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату

житлово-комунальних послуг». На 2018 рік на адресну грошову допомогу Держбюджетом України виділено **3 млрд 211 млн 758,6 тис. грн.**

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2067-pravova-dopomoha-vpo-poriadok-otrymanna-adresnoi-hroshovoi-dopomohy>

Як визначити розмір щомісячної адресної грошової допомоги – на це важливе для внутрішньо переміщених осіб питання **20 серпня** відповіла начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** в авторській програмі «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО», яка виходить на радіо «Куреш» в рамках правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

Фахівець системи БПД нагадала слухачам, що з метою соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб Уряд України у 2014 році прийняв постанову № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг». На початку 2018 року постановою КМУ до пункту 3 Порядку надання щомісячної адресної допомоги ВПО були внесені зміни, згідно з якими розмір щомісячної адресної допомоги дітям, особам, які отримують пенсії, та її граничного розміру, що виплачується на сім'ю, був підвищений.

Питання, яке має першорядне значення для всіх ВПО, **Олена Іпатенко** розглянула на конкретних прикладах. Вона пояснила, хто з переселенців має право на щомісячну грошову допомогу, якою вона має бути для працездатних та непрацездатних осіб, сімей з дітьми, багатодітних сімей, осіб з інвалідністю I, II та III групи тощо.

Олена Іпатенко звернула увагу й на такі питання: за яких умов студенти можуть розраховувати на грошову допомогу в 1000 грн., а за яких – лише на 442 грн.; коли працездатна особа перестає отримувати щомісячну грошову допомогу.

Звертаючись до слухачів, **юрист** вкотре підкреслила, що вони завжди мають право на безоплатну правову допомогу та нагадала номер гарячої лінії системи БПД.

Детальніше за посиланням:

<https://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2070-vy-zavzhdy-maiete-pravo-na-bezoplatnu-pravovu-dopomohu-olena-ipatenko>

З початком нового навчального року фахівці системи БПД Херсонської області в межах проекту «Я МАЮ ПРАВО!» продовжують інформаційну кампанію **#СтопБулінг**, яка орієнтована на дітей та їх батьків.

Злободенну тему підліткової агресії досліджувала начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській

області **Олена Іпатенко**, яка підготувала [презентацію «Шкільний булінг»](#) та відповіла на запитання, які цікавлять наших клієнтів.

7 вересня начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** для співробітників Азово-Чорноморського регіонального управління Державної прикордонної служби України провела планове заняття зі службової підготовки, яке було присвячене загальнонаціональному проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!».

Представниця системи БПД нагадала, що 2018 рік оголошено Роком реалізації просвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!», мета якого - підвищити юридичну грамотність українців та сформувати нову правову культуру в суспільстві.

Олена Іпатенко зауважила, що одним із ключових елементів реалізації правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!» є надання безоплатної правової допомоги, що дозволить захистити права кожного українця. Тому більш детально розповіла про систему БПД, як вона представлена на Херсонщині, які послуги можна отримати, що таке первинна і вторинна правова допомога.

Враховуючи, що серед прикордонників були й внутрішньо переміщені особи, які мають право на вторинну правову допомогу, **Олена Іпатенко** проконсультувала працівників Азово-Чорноморського регіонального управління ДПСУ. Зокрема, їх

цікавили такі питання: набуття статусу ВПО, порядок отримання різних видів грошової допомоги ВПО, як розраховується адресна грошова допомога для працездатних осіб тощо.

По завершенні зустрічі **Олена Іпатенко** вручила прикордонникам пам'ятки Міністерства юстиції, які стосуються проекту «Я МАЮ ПРАВО!», та буклети системи безоплатної правової допомоги.

[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД.

Розвиток людських ресурсів, в тому числі параюристів місцевих центрів (відділи БППД, представництва, правопросвітництва та бюро) для виконання функцій представництва адвокатів, провайдерів БВПД

На початку липня Директори Регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД) з усіх областей України мали нагоду покращити знання з публічної комунікації та інформування громадян про можливості, які надає система безоплатної правової допомоги.

Дводенні тренінги стали можливими завдяки українсько-канадському проекту [«Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#).

*«Головна мета нашої діяльності – це надання якісної правової допомоги громадянам. А без належної комунікації та інформування людей про можливості нашої системи ми ніколи не зможемо цього досягти, – зазначив директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Олексій Бонюк**. – Ці тренінги потрібні для того, аби ми почали абсолютно по іншому працювати з тією інформацією, яка є в системі, та давати їй оцінки. Тренінги допоможуть директорам так організувати роботу, аби суспільство максимально знало про кількість успішних справ адвокатів та юристів системи БПД».*

Зі свого боку менеджерка українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Оксана Кікоть** підкреслила ключову роль директорів регіональних центрів у налагодженні ефективної комунікації в регіонах.

*«Цей дводенний тренінг покликаний допомогти вам розвинути навички ефективної комунікації, зокрема, публічних виступів. Адже дуже важливо використовувати різні комунікаційні інструменти для того, аби якомога більше людей дізналися про свої права, зокрема про право на безоплатну правову допомогу», – зазначила **Оксана Кікоть**.*

Під час тренінгів кожен директор РЦ презентував досягнення у сфері комунікації на регіональному рівні, розповів, як змінилась інформаційна робота з приходом комунікаторів та які на сьогодні існують виклики у сфері комунікації.

Детальніше за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2032-komunikatsiini-navychky-dopomozhut-polipshyty-informuvannia-hromadian-pro-pravovu-dopomohu-v-ukraini>

17-18 серпня в Одеському правовому клубі «PRAVOKATOR» Координаційного центру з надання правової допомоги проходив тренінг для адвокатів Херсонщини з розвитку м'яких навичок (softskills) при роботі з вразливими групами клієнтів.

Навчання проводили адвокати-тренери **Максим Магда** та **Володимир Бондар**, які сертифіковані в якості експертів Національною асоціацією адвокатів України для організації та проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів за відповідною темою.

Основна частина заходу приділялася soft skills (м'яким навичкам), які охоплюють комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, що відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, на відміну від спеціалізованих навичок (hardskills), не пов'язані з конкретною сферою. Вони можуть включати в себе комунікативні здібності, вміння працювати у команді, управління часом, стресостійкість тощо.

Учасники тренінгу працювали над інструментами ефективної комунікації, бар'єрами та фільтрами сприйняття, які можуть стати причиною стереотипів та дискримінації.

Говорили про активне та емпатичне слухання, а також етичні, ціннісні та інші аспекти роботи з вразливими групами клієнтів, зокрема – постраждалими від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, дітьми, учасниками бойових дій, внутрішньо переміщеними особами та особами похилого віку.

Також учасники вчилися тому, як працювати зі стресом та емоціями, запобігати професійному вигоранню та підтримувати себе в ресурсному стані.

Протягом двох днів адвокати активно виконували практичні вправи та завдання, працювали у міні-групах, аналізували та обговорювали кейси і відеоматеріали. Обмін досвідом між учасниками та відверте спілкування стали приємним бонусом заходу.

Тренінг проводився за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги.

Фахівці системи БПД в рамках проекту «Взаємодія громадськості і поліції в місті Херсоні для захисту прав та надання допомоги дітям, постраждалим від торгівлі людьми» взяли участь у тренінгах, які пройшли **20, 21 та 27 серпня 2018 року** в Конгрес холі.

Як відомо, торгівля людьми – це не тільки один із найтяжких злочинів у світі, це і небезпечна форма насильства, що спричиняє ризик для життя та здоров'я людини, тим паче, коли постраждалими стають діти. Тому належна координація зусиль громадськості та поліції задля захисту прав та надання допомоги таким дітям є основоположним елементом в роботі.

Навчання проводила керівник відокремленого підрозділу з протидії торгівлі людьми, заступник голови правління ГО «ХОЦ «Успішна жінка» **Анжела Литвиненко**.

Вона презентувала дослідження, після чого учасники обговорили основні положення міжнародного та національного законодавства з протидії торгівлі людьми, зокрема Закону України «Про протидію торгівлі людьми»,

Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року. Але основна складова тренінгу мала суто практичну направленість.

Олена Середенко, Максим Магда (Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області), **Володимир Куценко і Юлія Сокол** (Херсонський місцевий

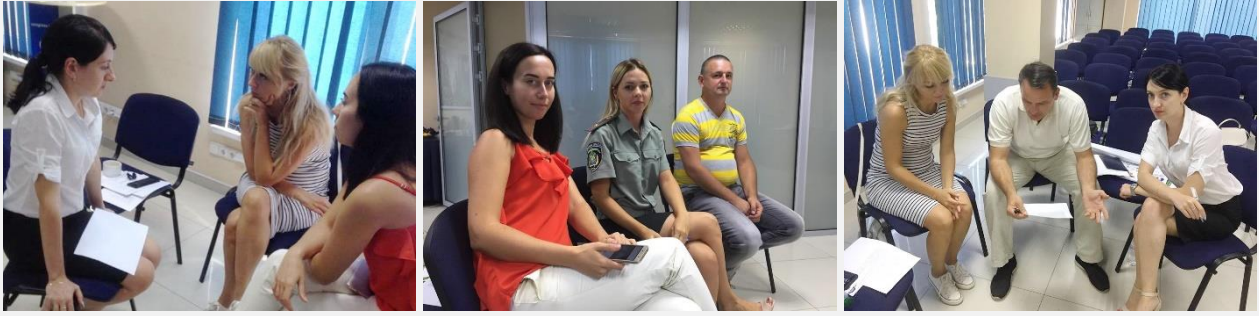
центр з надання БВПД) разом з дільничними, представниками патрульної поліції Дніпровського, Суворовського та Корабельного районів, ювенальної превенції, служби пробації, ЦССДМ відпрацювали алгоритм співпраці з виявлення та надання допомоги дітям, які постраждали від торгівлі людьми, розглянули конкретні випадки та узгодили спільні дії на подальше.

В ході тренінгу напрацьовані були й нові ідеї, реалізація яких сприятиме ефективності виявлення постраждалих та захисту їхніх прав.

За словами **Анжели Литвиненко**, усі учасники відзначили, що, незважаючи на свій досвід і знання, тренінгова форма роботи дозволяє в подальшому краще співпрацювати, налагоджує корисні робочі контакти, дає більше знань і розуміння проблематики торгівлі людьми.

Анжела Литвиненко звернула увагу присутніх, що жертвами торгівлі людьми стають не тільки чоловіки працездатного віку або особи з явними ознаками інвалідності, без постійного місця проживання, але й діти, постраждалі від домашнього насилля.

«Як протидіяти домашньому насильству?» - такі буклети, розроблені Міністерством юстиції України в рамках загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!», отримали учасники тренінгу від наших колег. По завершенні заходу переглянули короткометражний фільм Ролана Бикова з подальшим обговоренням, який можна подивитись за посиланням:

Захід проводився в рамках проекту «Взаємодія громадськості і поліції в місті Херсоні для захисту прав та надання допомоги дітям, постраждалим від торгівлі людьми», який реалізується за підтримки Інноваційного Фонду з питань взаємодії поліції з громадою на засадах партнерства «Agriteam» (СРІФ) Canada спільно з громадською організацією «Успішна жінка».

[1.3.] Децентралізація системи БПД

Взаємодія між регіональними та місцевими центрами БПД, прийняття управлінських рішень

З триденним візитом (з **08.08.2018** по **10.08.2018**) по обміну досвідом на Херсонщині побувала директор Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області **Олена Демченко**. Наша колега відвідала Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області, Херсонський та Голопристанський місцеві центри, Скадовське бюро правової допомоги та комунальну установу

м.Скадовська «Центр надання безоплатної первинної правової допомоги».

Під час робочих зустрічей з керівниками – **Мариною Єлисеєвою** (Регіональний центр), **Денисом Милокостим** (Херсонський місцевий центр), **Іриною Кебою** (Голопристанський місцевий центр), **Тетяною Мосіною** (Скадовське бюро правової допомоги) – **Олена Демченко** поділилась здобутками, кращими практиками і напрацюваннями Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області, окремо зупинившись на роботі відкритого у Сумах колл-центру системи БПД.

Водночас гостю цікавила робота наших установ та правопросвітницька діяльність фахівців. Поспілкувавшись з колективом Регіонального центру, **Олена Миколаївна** виявила зацікавленість до роботи відділів моніторингу, якості правової допомоги, комунікацій, оргроботи, бухгалтерії, але більш детально зосередила увагу на відділі організації надання БВПД. Начальник **Олена Іпатенко** відповіла на запитання гості, розказала, як налагоджена робота з адвокатами, правоохоронними органами та судами, як здійснюється розподіл доручень на адвокатів та з якими позаштатними ситуаціями і непрогнозованими викликами доводиться стикатися.

Крім організації надання вторинної правової допомоги, **Олена Вікторівна** приділяє значну увагу правопросвітницькій роботі, яка включає в себе не тільки зустрічі з колективами, вуличне інформування і консультування, але й участь у теле- й радіоефірах. Здобутком є вихід її авторської програми на радіо «Куреш» для ВПО. Тобто наші

фахівці роблять все, аби безоплатна правова допомога стала більш якісною і доступнішою для мешканців Херсонської області, внутрішньо переміщених осіб, у тому числі й кримчан.

Цю задачу, на думку **Олени Демченко**, простіше виконати, якщо буде створена площадка для обміну досвідом в межах всієї України. Поки що це три області, які будуть охоплені спільним проектом – саме про це йшлося у відділі інфраструктури.

Як пояснив начальник відділу **Олександр Бондаренко**, планується створити ресурсну платформу, де будуть зберігатися інформаційні матеріали – буклети, пам'ятки, у тому числі й відеоматеріали, розроблені фахівцями системи БПД трьох областей – Сумської, Полтавської та Херсонської.

Якщо аналізувати роботу місцевих центрів, то перше, на що звертають увагу відвідувачі, так це на якість наданих консультацій, фаховість юристів, дружельюбність працівників. Тому відділи правової інформації та консультацій є своєрідними візитівками місцевих центрів.

З роботою зазначеного відділу у Херсонському місцевому центрі ознайомив його начальник **Фелікс Шмиголь**, чий фаховість, вихованість, доброзичливість та увага не залишаються не помітними: клієнти це цінують і пам'ятають, що позитивно позначається на рівні довіри до установ системи БПД міста й області в цілому.

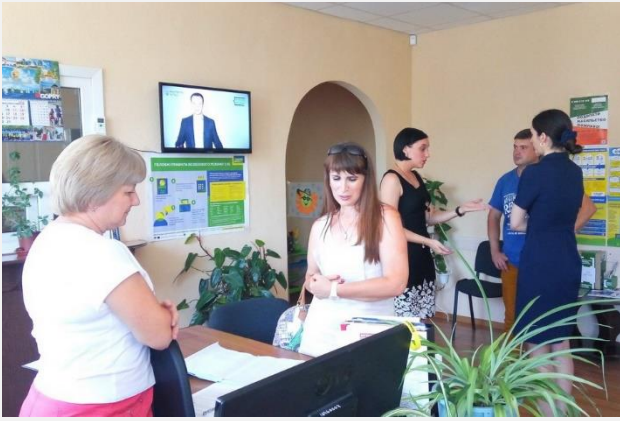
У Голопристанському місцевому центрі обговорили проблеми, які виникають під час проведення правопросвітницьких заходів з такою категорією, як діти. **Ірина Кеба** розказала про налагодження співпраці із закладами освіти стосовно протидії шкільному булінгу та передала **Олені Демченко** розроблену місцевим центром спільно з Чаплинським бюро правової допомоги Угоду про булінг, яка вже використовується на території Херсонської області.

Під час роботи йшлося і про представництво в судах. Начальник відділу представництва Голопристанського місцевого центру **Вікторія Комаренко** розказала, як налагоджена робота в її відділі.

Необхідно зазначити, що **Вікторії Комаренко** є чим пишатися: всі справи, по яких вона здійснює представництво в судах, – завершуються для клієнтів повним задоволенням їхніх вимог.

Говорячи про зворотній зв'язок з клієнтами, який, до речі, є одним із пріоритетних напрямків роботи місцевих центрів, учасники зустрічі проаналізували анкети зі скриньки «Для відгуків».

Також керівники центрів обмінялися досвідом щодо організації та проведення правопросвітницьких заходів, налагодження співпраці з громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування

Сумської області.

Корисним для нас був досвід сумських колег стосовно співпраці з ОМС Сумщини. Про ефективність налагодженої роботи свідчить такий факт: на всі заходи, в яких беруть участь представники ОМС, обов'язково запрошуються й спеціалісти безоплатної правової допомоги Сумської області.

Як зазначила **Марина Єлисеєва**, подібні зустрічі дають можливість ознайомитися з досвідом колег, почерпнути нові ідеї, бо в кожному центрі є власні напрацювання, властиві тільки їм. Крім того, є можливість порівняти роботу наших центрів з сумськими. Тому начальник відділу моніторингу **Світлана Ребриста** рекомендувала директорам активніше використовувати позитивний досвід колег та поширювати його серед місцевих центрів області.

У зв'язку з цим треба сказати, що між державними установами системи БПД Херсонської та Сумської областей налагоджена ефективна комунікація: працівники

не тільки в телефонному режимі підтримують зв'язок, але й безпосередньо беруть участь у спільних заходах.

Бериславський місцевий центр, наприклад, тісно співпрацює з місцевими центрами Сумської області, про що свідчить візит директора **Марини Груші** до Охтирського місцевого центру з надання БВПД, на базі якого проходив міжрегіональний захід з обміну досвідом.

Крім того, **Марина Груша** обмінялась досвідом з колегами із Роздільнянського, Червоноградського та Первомайського місцевих центрів. Тому не дивно, що працівники бюро правової допомоги Сумської області активно використовують у своїй діяльності презентації та буклети, розроблені Бериславським місцевим центром, зокрема буклет «Охорона праці», та Генічеським бюро правової допомоги: «ID: Видача паспорта громадянина України у формі картки по досягненню 14-річного віку (вперше)», які направлені до Сумської області в рамках обміну досвідом.

Втім **Світлана Ребриста** рекомендувала працівникам вивчити досвід Конотопського місцевого центру в плані інноваційних підходів щодо електронної звітності (гугл-форма) працівників бюро.

Результат не змусив себе чекати: за координацією керівника відділу інфраструктури Регіонального центру **Олександра Бондаренка** заступник начальника цього ж відділу Каховського місцевого центру **Вадим Коваленко** розробив поки що тільки для Бериславського місцевого центру подібну гугл-форму, яку вже почали використовувати.

За словами **Світлани Ребристої**, така узагальнена інформація надасть змогу нашим місцевим центрам та підпорядкованих їм бюро більш ефективно здійснювати свою діяльність.

Цікавим для нас був досвід сумчан ще в одному напрямку: минулого року Українська Гельсінська спілка з прав людини, провівши моніторинг місцевих центрів, відмітила роботу Сумського місцевого центру, який облаштував приміщення дитячим куточком. Експерти УГСПЛ не тільки аналізували роботу центрів, але й досліджували, наскільки зручним та ефективним є отримання правової допомоги для клієнтів системи БПД.

*«Ми вирішили продовжити цю добру справу, – пояснила директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**, – і разом з начальником відділу моніторингу **Світланою Ребристою** рекомендували місцевим центрам створити зони комфорту для дітей. Тож працівники місцевих центрів на власному ентузіазмі вирішили це питання і облаштували 15 дитячих зон».*

*«Як бачимо, – підсумовує результати триденної роботи по обміну досвідом **Марина Єлисеєва**, – взаємодія між*

нашими центрами є конструктивною. Нам є чому вчитися у колег, зокрема в частині налагодження співпраці з ОМС, інноваційних розробок, проведенні правопросвітницьких акцій тощо. Адже навчання і обмін позитивним досвідом завжди взаємозбагачує і надихає. Ми дуже вдячні Олені Демченко і всій команді Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області за той позитивний досвід, яким вони із задоволенням з нами поділилися, адже така практика об'єднає наші зусилля в процесі надання якісної правничої допомоги населенню».

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області регулярно проводить стажування для працівників місцевих центрів, мета яких - підвищення кваліфікації, напрацювання нових навичок в роботі та покращення взаємодії центрів на регіональному рівні.

14 вересня заступник начальника відділу підтримки та розвитку інфраструктури **Вадим Коваленко** пройшов стажування, яке проводилось за результатами моніторингу та дистанційного вивчення показників роботи місцевих центрів.

Необхідно зазначити, що **Вадим Коваленко** створив декілька видів електронної звітності, які полегшують роботу працівників місцевих центрів і бюро та дозволяють раціонально використовувати людський ресурс і робочий час. Це гугл-форми «Правопросвітництво» і «Представництво інтересів у суді» та гугл-таблиці, які значно покращають роботу працівників.

Тому наш колега з Каховського місцевого центру з надання БВПД не тільки отримав методичну допомогу від фахівців Регіонального центру, але й усну подяку від директора Регіонального центру **Марини Єлисеєвої**.

Більше того, начальником відділу моніторингу **Світланою Ребристою** за результатами серпневого моніторингу керівнику Каховського місцевого центру рекомендовано керівнику цього місцевого центру розглянути питання щодо переведення **Вадима Коваленко** на посаду начальника відділу підтримки та розвитку інфраструктури.

Про доступ до КІАС, збір статистичних даних для квартальних звітів та обробку інформаційних довідок йшлося у відділі підтримки та розвитку інфраструктури, який очолює **Олександр Бондаренко**. До того ж фахівці зацентрували увагу на актуальності довідника IP-телефонії для місцевих центрів та бюро правової допомоги та привели таблицю в активний стан у відповідності до наказів КЦ, а також обговорили деталі запланованого підключення Інтернету до бюро через оптоволокну від ПАТ «Укртелеком».

У відділі моніторингу діяльності місцевих центрів **Світлана Ребриста** зупинилась на порядку вивчення, аналізу та узагальнення інформації показників діяльності про виконання місцевими центрами планів роботи.

Про нові підходи та вимоги до ведення інформаційних сторінок на ФБ, важливість розміщення соціальних роликів проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та «Правова допомога –

завжди поруч» йшлося у відділі комунікацій та забезпечення доступу до публічної інформації, який очолює **Лариса Аболончикова**.

Говорячи про стажування працівників місцевих центрів і бюро правової допомоги, варто сказати, що директор Регіонального центру **Марина Єлисеєва** приділяє цьому питанню належну увагу: «Обмін досвідом між фахівцями є дуже важливим, бо установи системи БПД мають свою специфіку і виконання тих завдань, які ставить перед нами держава у захисті прав простих громадян, потребує системної роботи».

*«Присмно, - уточнює **Марина Ігорівна**, - що спеціалісти, які у нас стажуються, активно цікавляться всіма нюансами робочого процесу і готові підвищувати свій професійний рівень».*

19 вересня працівники Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області на чолі з директором Мариною Єлисеєвою провели навчання-стажування з підвищення кваліфікації для головного спеціаліста відділу правової інформації та консультацій Каховського місцевого центру з надання БВПД **Молдован Юлії**.

Слід зазначити, що вказане стажування проводилось за результатами моніторингу та дистанційного вивчення показників роботи Каховського місцевого центру.

В Регіональному центрі створено методично-консультативну площадку для підвищення кваліфікації, конкурентоспроможності, обміну досвідом, проведення тренінгів, семінарів тощо.

У відділі організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та персоналуголовний спеціаліст **Катерина Ананьєва** детально обговорила питання підготовки переліку завдань та заходів до квартальних планів місцевих центрів, звітів та інформаційних довідок.

Стажування у відділі моніторингу діяльності місцевих центрів було многогранним та багатовекторним.

Фахівцю надано консультативно-методичну допомогу у питаннях якості роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги, правил спілкування з клієнтом під час його прийому в місцевому центрі та бюро правової допомоги та наданні правової допомоги. також розглядалися питання зворотного зв'язку з клієнтом як напрямок вивчення правових потреб громадян і громад району. Поряд з плановими питаннями проведення стажування начальник відділу **Світлана Ребреста** приділила увагу і розвитку емоційного інтелекту, наявність якого є обов'язковою умовою в роботі з громадянами та клієнтами системи БПД, оскільки впливає і на професійний успіх також.

Завершальний етап проходив в кабінеті директора Регіонального центру. Правники поговорили про основи роботи зі ЗМІ у формуванні бажаної суспільної думки про роботу системи БПД та види правової допомоги, важливість правопросвітництва. **Марина Ігорівна** на прикладах показала, на що потрібно звертати увагу при написанні статей на ФБ-сторінці місцевого центру, проаналізувавши публікації місцевих центрів про проведені заходи; повідомила про нові підходи та вимоги до написання історій успіху.

Обговорюючи з колегами результати роботи, **Марина Єлисеєва** з'ясувала, чи досягнута мета стажування, чи був корисним та цікавим викладений матеріал, чи задоволені вони якістю навчання.

[1.4.] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій

На виконання завдання щодо Автоматизації бізнес-процесів в системі БПД, в тому числі бюджетне та фінансове управління фахівцями Регіонального центру підтримуються в актуальному стані налаштування у фінансовому відділі РЦ програмних засобів для електронного документообігу та фінансового управління:

- ❖ мережа розпорядників та одержувачів державних коштів;
- ❖ програмне забезпечення Ощадбанку «клієнт-банк».

Виконано перехід для Місцевих центрів на нову платформу КІАС.

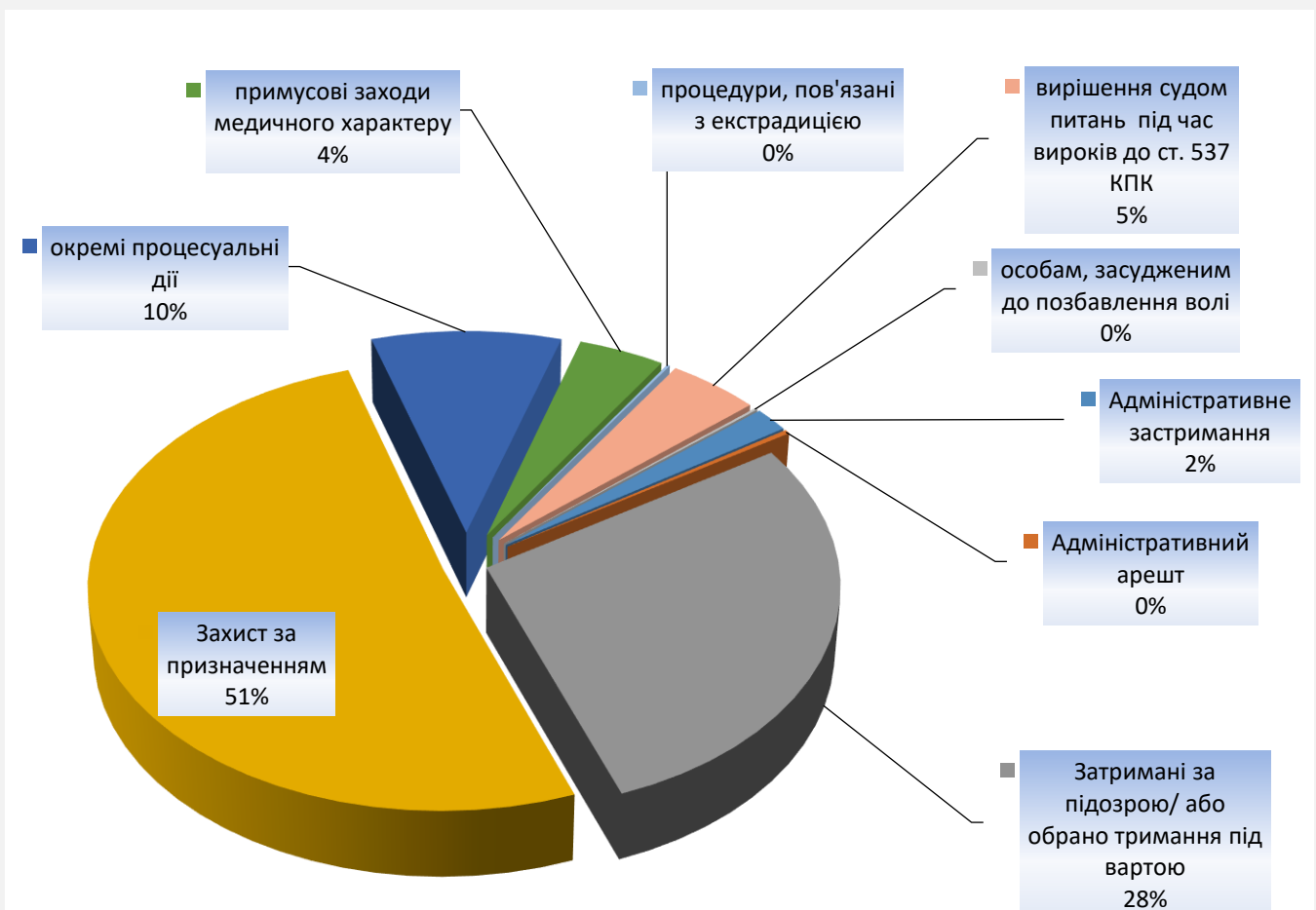
Фахівці Регіонального центру систематично приймають участь у формуванні єдиного інформаційного простору системи безоплатної правової допомоги в Україні і надають до Інформаційного дайджесту України інформацію про важливі факти та події у системі, кращі практики як адвокатської діяльності.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з **01 липня по 30 вересня 2018 року** Регіональним центром з надання БВПД у Херсонській області було видано **677** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **12** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **2** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **192** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **345** – для здійснення захисту за призначенням;
- **64** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **29** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **1** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **31** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **1** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Кругова діаграма по розподілу осіб за звітний період з наростаючим підсумком:

З метою підвищення якості надання БВПД регіональним центром у **продовж звітного періоду**:

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у **18** судових засіданнях у кримінальних провадженнях;
- проведено **3** бесіди з клієнтами;
- проведено **1** анонімних анкетувань адвокатів;
- проведено **20** анонімних анкетувань клієнтів;
- поведено **60** перевірок достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб'єктів права на БВПД.